

№ 21 (283) 7 чэрвень 2002 г.

Наша Ніва

Заснаваная ў 1906. Адноўленая ў 1991. Выходзіць у пятніцы

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЭТА

А хто там ідзе?

Ад прыватызацыі Магілёўскага заводу штучнага валакна патыхае афёрай

У прэсе прыйшла інфармацыя: Магілёўскі завод штучнага валакна, буйны вытворца віскозных валокнаў, поліпрапіленавай і поліэтыленавай плёнкі, можа стаць першым прадпрыемствам беларускай нафтакіміі, якое купіць нерасейскі капитал. Заводам зацікаўлася фірма "United Technology Corporation" (UTC). Апроч уласнай вытворчасці, яна мае вялізныя сувязі з найбуйнейшымі ягонымі трэйдэрамі. Доля UTC на сусветнам рынке віскозных валокнаў складае 8%, а сама гатая фірма швайцарская — так пісалі газэты. Крыніца гэтых звестак стала Міністэрства эканомікі. А яно атрымала іх ад самой кампаніі.

Прыватызацыйная актыўнасць у Магілёве супала з прызначэннем новага мэра — В.Шорыкава. Рашиэнне пра вылучэнне МЗШВ са складу магілёўскага аб'яднання "Хімвалакно" прыняў асабіст А.Лукашэнка падчас свайго візіту ў Магілёў у сакавіку гэтага года. Да красавіка бакі падрыхтавалі рамкавы праект інвестыцыйнага пагаднення. Як і дзіўна, швайцарцы аказаліся больш згаворлівымі, чым якая-небудзь "Балтыка": у адпаведнасці з праектам інвестар выказаў гатоўнасць і сацыяльную сферу падтрымліваць, і павялічыць колькасць занятых на вытворчасці.

Па вытворчасці штучных валокнаў і нітак на душу насельніцтва ў сярэдзіне 90-х Беларусь была на 4-м месцы ў сьвеце, у паўтара разу перавысіўшы паказнікі ЗША і Японіі. Мы вырабляем у 500 разоў больш гэтай прадукцыі, чым Расея.

Пры гэтым МЗШВ — стратнае прадпрыемства. Прадпрыемства завінаўвалася пад 20 млн. даляраў, і сплаціць гэтыя даўгі сέньня няма чым. Сытуацыя ўскладняеца штогод. У заводу няма грошай, каб замяніць састарэлае аbstаліванне і вырабляць канкурантаздольную прадукцыю.

Асноўная прадукцыя заводу, віскозныя ніткі, толькі на 10% спажываецца ўнутраным рынкам. Рэшта ідзе на экспарт. З розных прычынаў у краінах былога Саюзу рынак для беларускіх штучных нітак адсутнічае.

Страбу мадэрнізаваць вытворчасць поліэтылену зрабілі ў 1997 г., закупіўшы новую лінію для вытворчасці поліпрапіленавай плёнкі ў нямецкай фірме "Брукнер". Крэдыт на закупку — 24,8 млн. дойчмарак — выдаў нямецкі банк "Гермэс". Меркавалася, што з улікам бурнага разьвіцця харчовай прымасловасці праект акупіца недзе за чатыры-пяць гадоў, а надалей прадпрыемства будзе мець па 5 млн. даляраў прыбылку. Але пакупнікі на плёнку для пакавання харчовых прадуктаў знайшліся мала, і праект праваліўся. Шмат хто перакананы, што сапраўднай прычынай гэтага сталася кепская праца маркетынговых службаў. За мінулы год не реалізаваным засталіся 66% прадукцыі.

Цяперашні патрэбы заводу ў інвестыціях на абнаўленіне вытворчасці складаюць мінімум 14 млн. даляраў. Іх і прапанавала швайцарская фірма UTC, якая дэкларавала таксама гатоўнасць узяць на сябе пазыкі па крэдыце перад банкам "Гермэс".

Пра перспектывы прыватызацыі гаварыць зарана, бо яшчэ невядома, якім будзе ейны мэханізм. Разглядаліся два варыянты. Згодна з адным, завод павінны быў здаць у бязвыплатную канцэсію на 7—10 гадоў. Другі шлях больш традыцыйны — акцыянаванне і продаж кантрольнага пакету акцый. Аднак абвода варыянты павіслі ў паветры. Урад прапануе UTC цягам 3—5 гадоў укладаць сродкі ў прадпрыемства, садзейнічаць продажу ягонай прадукцыі і толькі потым вярнуцца да тэмы ўласніцтва.

Затое выяўляюцца іншыя — праста таямнічыя рэчы. Аўтары гэтых радкоў паспрабавалі адшукаць інтэрнэт-сайт кампаніі, якая нібыта "кантролюе 8% сусветнага рынку". Такога не аказалася. Тады мы паспрабавалі адшукаць гэту швайцарскую фірму ў бізнес-каталётах гэтася краіны. У даступных праизніціях не адшукалі. Няма яе і ў телефонных даведніках Швайцарыі.

Прадстаўнікі фірмы UTC ад контактата з журналістамі "НН" адмовіліся. Але прызналі, што сайту кампаніі ў Інтэрнэце сапраўдныя няма. На самім МЗШВ журналістам проста палохаюцца.

Дарадца прэзыдэнта канцэрну "Белнафтакім" па сувязях з грамадзкасцю Віктар Азараў паведаміў, што ў канцэрне звесткі пра кампанію маюць, але па просьбе кампаніі інфармацыі не даюць у прэсу.

Супрацоўнікі МЗШВ, якія ні хоцуць, каб іх імёны называліся, паведамілі нам: на заводзе ходзяць чуткі, што фірма на самай справе не швайцарская, а ўкраінска-швайцарская. Калі так, дык было б ясна, чаму мы так і не знайшлі яе съядоў ў Швайцарыі. "Гэта так?" — спытаўся мы В.Азараў. Не, — адказаў ён. — У кампаніі UTC ёсьць акцыі на адным з прадпрыемстваў Украіны, адсюль, магчыма, і чуткі.

Што ж за сакратная такая транснацыянальная карпарацыя, якая займаецца "вытворчасцю і рэалізацыяй віскозных нітак"? Што хаваецца за ўсімі гэтымі?

На прадпрыемства ідзе ўкраінскі, а не заходні капитал? За кампаніяй UTC стаіць нейкі расейскі дзерыпашка? Ці мы маем справу пра проста зь вялікім круцільством? Чаму дзяржаўныя структуры распаўсюджваюць інфармацыю пра кампанію, якая, мякка кажучы, не да канца адпавядае рэчаіснасці? Проста непрафесійнасць? Ці наўмыснае жаданне стварыць выгляд, што да нас ідзе ня толькі расейскі, але і заходні капитал?

Працяг на старонцы 6.

3 ПРЕЗЫДЕНТУРА-АПАЗЫЦЫЯ 4:2

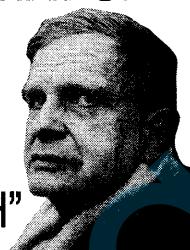
вынікі палітычнага сезона

4 ФУТБОЛ, ГАНДБОЛ, АНАБОЛ

цана вялікага спорту

10 ТОМАС ВЕНЦЛАВА

гутарка ў віленскай рэдакцыі "НН"



Гэтыя "камандас" — наятаўцы, а наш спэцназ. Фота зроблена на вучэннях "Бярэзіна-2002". А першыя супольныя вучэні Беларусі й НАТО заплянаваныя толькі на 2004 г. Яны пройдуть на тэрыторыі Беларусі. Вайсковыя часы будуть адпраўваць схемы дзеяньняў у выпадку радыяцыйнае пагрозы. Заява кіраўніка Беларусі пра гатоўнасць да збліжэння з Паўночнаатлантычным альянсам зрабіла сенсацыю ў Расеі і на Захадзе. Ці змянілася ў Беларусі стаўленне да НАТО пасля заявы Аляксандра Лукашэнкі? Старонка 6.

АПЫТАНЬНЕ "НН"

Рыбакова — у адстаўку?

Беларусь — адна з 11 краінаў (Ватыкан, Кіргізія, Латвія, Малдова, Нарвегія, Саліяновавы астрэвы, Таджыкістан, Туркмэністан, Узбекістан, Філіпіны), якая не купіла правоў на трансляцыю мундышлю. Белтэлерадыёкампанія спадзявалася вырашыць гэту праблему ўзвыклым спосабом: "скрасыці карцінку" на якім расейскім канале. Думалі, што расейцы на знойдуць эзхнічных магчымасцяў перакрыць сыгнал. А расейцы мажлівасць адшукалі.

Ва ўсім сьвеце гучныя скандалы такога кшталту выклікаюць адстаўку вінаватага. У гэтым выпадку няўзброеным вокам можна ўбачыць віну кіраўніцтва Беларускага тэлебачання. Пытанье "НН": ці мусіць кіраўнік тэлерадыёкампаніі Ягор Рыбакоў пайсці ў адстаўку?

Уладзімер Парфянівіч, вясільяр, трохразовы алімпійскі чэмпіён, дэпутат палаты прадстаўнікоў:

Чаму толькі Рыбакоў? Наша краіна стала гордзіцца Гандурсам: нават пры камуністах футбол глядзелі.

Уладзімер Кавалёнак, касманаўт: Паколькі беларускай зборнай на чэмпіянате няма, дык было б ясна, чаму мы так і не знайшлі яе съядоў ў Швайцарыі. "Гэта так?" — спытаўся мы В.Азараў. Не, — адказаў ён. — У кампаніі UTC ёсьць акцыі на адным з прадпрыемстваў Украіны, адсюль, магчыма, і чуткі.

Алесь Ліпай, дырэктар інфармацыйнага агенцтва БелПАН: Калі ён футбольны заўзятар — то павінен, калі не — то не.

Генадзь Бураўкін, паэт: Рыбакоў павінен пайсці ў адстаўку не з-за чэмпіянату, а з-за таго, што зрабіў тэлебачанне нецікавым, эпігонкім.

Я лічу, што скандал вакол чэмпія-

нату — адна з праяву непрафесіяналізму і пагарды да гледачоў. Яны не глядзяць, што людзям трэба, а што не. Глядзяць толькі на начальства.



Ягор Рыбакоў

Юры Белен'кі, намеснік старшыні КХП-БНФ, заўзяты футбаліст: Пры чым тут выканаўца чужой волі? У дзяржаве створаная систэма ўлады, калі старшыня тэлерадыёкампаніі, як і іншыя чыноўнікі, выконвае чужыя загады. Яны не распрадаўцаўша грашыма і не вызначаюць прыярытэты.

Віталій Скалбан, гісторык: Ня думаю, што Рыбакоў мусіць ссысці ў адстаўку, хоць ён і на спраўдзіў наядзеяў наўчытараў.

Андрэй Саньнікай, каардынатор Хартыї'97: Так. Разам з Лукашэнкам.

Аляксандар Старыкевіч, галоўны рэдактар прафсаюзнай газеты "Беларускі час": Ня бачу падставаў для адстаўкі Рыбакоў. Хіба ў нас адбываюцца нейкія масавыя акцыі пратесту? Пара соцені чалавек — мала для двухмільённага гораду. Грамадзтва ўспрыняло ўсё спакойна.

Дзяніс Носаў, тэлэрэжысэр: Лепш бы ён даўно сышоў у адстаўку, бо ўся дзяяльніцтва Рыбакова на пасадзе кіраўніка тэлерадыёкампаніі вельмі непрафесійная.

Васіль Шлындзікаў, Аб'яднаная грамадзянская партыя: Каб Рыбакоў пайшоў у адстаўку сам, гэта было бы шчыра. Але гэта на ўсіх сеансіяшніцаў чынавенства.

Амальтаў Адам Воршыч

Мальцаў у НАТО...

Міністар абароны Леанід Мальцаў не выключае ўзделу замежных вайсковых злучэнняў у манёврах беларускіх вайскоўцаў. "Часы мяняюцца, — сказаў генэрал, — і, калі нам сёньня выгадна сябраўца з НАТО, мы будзем з ім сябраўца, у прыватнасці, развязаць дачыненіі ў вайсковай сфэры".

900-я ўгодкі Эўфрасіні

У Полацку 5 чэрвеня адзначылі 900-я ўгодкі з дня нараджэння святой Эўфрасіні. На фэст прыбыло мноства паломнікаў. Мошчы святой выносяцца з царквы Святога Спаса, якая не зъмяншчала ўсіх ахвотных да іх прыпасы. Кіраўнік віцебскай вэртыкали Уладзімер Андройчанка і мэр Полацку Уладзімер Тачыла былі ўтанараваныя з нагоды царкоўным ордэнам святой Эўфрасіні.

КАМЭНТАР РЭДАКЦЫІ Брава, Цэнзар!

Прэм'ер Навіцкі стварыў камісію, мэта якой — "упарядкаванне праіздзення сацыялістычных апытаўніц", што адносяцца да рэспубліканскіх рэфэрэндумаў, выбараў прэзыдэнта, дэпутатаў нацыянальнага сходу і грамадзкай палітычнай сітуацыі ў краіне, павышэнне іх навуковай вэрагоднасці і аўтэтычнай ацэнкі грамадзкага думкі". Мяркуецца, што ўсе сацыялістичныя службы павінны будуть падтрымліваць у камісію інфармацыю пра апытаўніц і іх замоўнікаў. Прэм'ер Навіцкі, дасягнушы вялікіх поспехаў у пэроводзе Беларусі на расейскую валюту, устанаўляе цэнзуру на сацыялістичныя апытаўніц і іх вынікі. Брава, цэнзар! Толькі таякія рашэнні могуць гарантаваць падзяку зверху і падданыне ў гісторыю.

З УСЁЙ КРАІНЫ

Будуць судзіца з "Рэспублікай"

Жыхары вёскі Дзягавічы (Крычаўшчына) будуць бараніць у судзе свае гонар і годнасць, закранутыя газетай "Рэспубліка". Дзягавічы лічаць, што журналіст Уладзімер Дубавік у артыкуле "Крычаўскія земляры збіраюцца ўсіх зъдзівіц" ("Рэспубліка" ад 21 сакавіка) абразіў гісторычную памяць іхных продкаў.

Паводле Дубавіка, дзягавічы ня ўмеець і не жадаюць працаўцаў ад часоў расейскага цара Пятра I, калі ў іхнай вёсцы жылі катаржнікі ды іншыя асацыяльныя элемэнты. Таму, маўляю, і збанкрутаўшы сёлета калгас "Дзягавічы". Не згадаўшыся з такімі высновамі, 50 вяскоўцаў даслалі ліст у рэдакцыю "Рэспублікі" з патрабаваннем авергнуць інфармацыю, хоць бы на той падставе, што ў часы Пятра I Дзягавічы былі часткай іншай дзяржавы — Рэчы Паспалітай і, адпаведна, там не маглі жыць расейскія катаржнікі. Пакрыўшканыя вяскоўцы напісалі, што яшчэ нядынаў ураджай ў іхнім калгасе складаліся меней за 30 цэнтнераў з гектара, што яшчэ сёньня сярод іх жыве каля 130 чалавек, якія маюць урадавыя ўзнагароды, што Дзягавічы — гэта старажытна, з прыгожымі традыцыямі і працавітмі жыхарамі вёска і што яны праста сталі закладнікамі лёсу.

Але ні адказу, ні аўбяржэння ня дасюль. Цяпер ідзе падрыхтоўка да судовага працэсу.

Мэтэрый вывучаюць

Як ужо пісала "НН", на Крычаўшчыне ў мінулым месяцы зваліўся паўкіляграмовы мэтэрый. На тым тыдні аглядаць яго і браць пробы прыняхджаць прадстаўнікі Расейскай акадэміі наукаў. Сам нябесны "госьць" знаходзіцца ў Крычаўе, у старшыні райвыканкаму Івана Пракопава. У Беларусі грам мэтэрыту каштую ў сярэднім дзяля, а на Захадзе — як мінімум у 10 разоў дарэжай.

Андрэй Кузьмін, Крычаў

Комплекс на Лысай гары

На Лысай гары, непадалёк ад Шклова, адбылося адкрыццё турыстычно-экскурсійнага комплексу. Там пабудаваныя вартавая і глядзельныя вежы, гасцініца галерэя ў стылі народнага драўлянага дойлідства, сцена для выступаў, рэстарація, домікі, абсталяваны камінамі і мебляй. У разьмешчаным побач барку вымашчаны пешаходныя сцежкі. А побач месціцца ніжнінскі роў, на якім назіраецца выхад на паверхню міжледавіковых глебаў. Радыевугляродны аналіз абломкаў драўніны засведчыў, што іхны век больш за 50 тысячага гадоў.

Новы комплекс працуе штодня

— тут ладзяцца масавыя і індывідуальныя мерапрыемствы, у тым ліку вясельні і дні народзінаў.

"Ударны фронт", Шклоў За малако — "натурай"

На Бялыніччыне вяскоўцы неахвотна здаюць малако дзяржаве, бо закупачная цана звычайна дыльчыца зь імі збіраюцца не грашыма, а наўгурд таварам. Райвыканкам у адказ стварыў трэћі групы з адказных асобаў, якія мусіць пераканаць вяскоўцаў.

Адна з тых групаў днімі наведала саўгас "Эсьмёны". Сустрака зь людзьмі праходзіла вельмі нэрвова. Вяскоўцы наракалі на затрымку зарабкаў і далі зразумець, што здаваць малако ня будуць.

Базыль Лічвіновіч, Бялынічы

Мядзведзі ідуць

На мінулым тыдні па тарфяніку ў вёсцы Багушы праішоўся мядзведзь. Па адбітках лапаў (16 см ў даўжыні) выходитці, што зьевер надта ж вялікі. Невядома, як жывёла апынулася пад Баранавічамі: водзіцца бурым мядзведзем толькі ў Бялынічскім запаведніку й на Віцебшчыне.

Загарэўся аўтобус

Аўтобус "КАВЗ-685" загарэўся на Баранавіцкім заводзе санэлектразагатавак. Два ахойнікі заводу, якія спрабавалі патушыць яго, моцна абпалилі твары і руки.

Шэсьце на дзень Божага цела

У нядзелью ў Баранавічах адбылося шэсьце ў гонар святыя Божага цела. Больш за 2000 вернікаў прышлі ад касцёлу Маці Божай Фацімскай, што ў Паўночным мікрараёне, да касцёлу ў Зэльвеніні Святога Крыжа ў цэнтры гораду. Кожныя 1—2 кіламетры людзі прыпініліся да часовых алтароў і маліліся. Міліцыяны супра-ваджалі калену, перапініяючы на яе шляху аўтамабільны рух.

Руслан Равіка, Баранавічы

Крадуць коней

Трох канакрадаў затрымала міліцыя ў Аршанскім раёне. За апошнія месяцы тык некалькі разоў выяжджаюць ў вёсцы Светачоўка, Раманаўка і Бабінічы ды краілі на фермах коней. "Жывы тавар" пепрапраўляўся магілёўскім цыганам і збываўся па цане, утрага меньш за дзяржаку.

Віктар Лютынскі, Ворша

Лес гарыць

За вясну ў Смургонскім раёне адбылося 39 лясных пажараў, у выніку якіх згарэла 17 га лесу. Большшая частка здарэвніні адбылася з-за таго, што людзі любяць падпальваць сухую траву, не зважаючы на то, што гэтая забава — адміністрацыйна парушэнне.

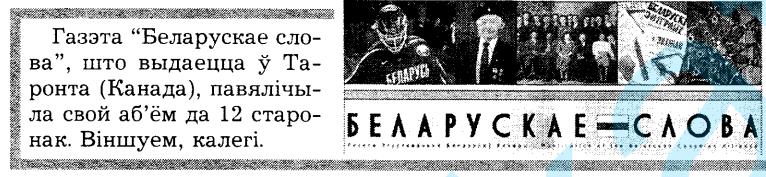
То пячэ, то студзіць

апошнія 5—6 гадоў штотравень

Белгідрамат паведамляе пра магчымыя прымаразкі. Прычым лічбы зь мінусам гучачь досьць сур'ёзныя. Вось і сёлета ў апошнія дэкадзе траўня некалькі дзён чакалі —5—6 °C на ўшчэнт асушеных палескіх балатах і трохі меней — на



Гаспадары Курапатаў зымняюць статус на гасціц. 250-дзённая вахта-абарона Курапатаў закончылася. Чаму? Калі ўрочышча — прадудзіўны агмень нацыянальнай стаўніцэнні, дык завяршэнне разбудовы участку зусім не нагода спыняць подзвіг. Якую місію моладзь лічыць завершанай? Ці ёсьць нязгодныя сыходзіць з Курапатаў? Ці гэта быў не высокі чын, а ўтылітарная акцыя? Поўная таємница.



Бежмаванье

У Смургоні прыяжджаю біскуп Гарадзенскай дыяцэзіі Аляксандар Кашкевіч. Мэта візіту — бежмаванье, калі вернікі атрымліваюць другое імя, выбранае па каталіцкіх святыках. Біскуп Аляксандар бежмаваў 200 вернікаў.

Здымаеца кіно

У Гальшанах здымаецца кіно. Больш за 100 чалавек — артысты і здымачная група — жывуць у мясцовын гатлі. Папярэднія называюць карціны — "Лялька", рэжысэр — Зыміцер Зайцаў. Акрамя беларускіх зорак Анатоля Коценева і Генадзя Аўсянінікаў ў фільме здымаеца расейскі артыст Яўген Сядзіхін ("Бандыцкі Пецярбург", "Расейскі транзіт", "Мама, не бядуй"). Ка-жук, запрашалі Сяргея Бадрова, але ганар аказаўся замалы.

Ікона заплакала

У смургонскай Спаса-Праабражэнскай царкве — цуд. Заплакаў абрэз Багародзіцы, перад якім звычайна моляцца ад альлагізму. Два гады таму ён таксама плакаў, а п'яныцы ўсё п'юць і п'юць.

Т. Скарыніка,
"Новая газета Смаргоні"

Залюць салірку

На Бярозаўскім маторамонтным заводзе начальнікі ставіцца на грузавікі замест бэнзынавых дызельных рухавікі — збольшага трактарных. Экономіі ад гэтага — удвая ў болей.

I. Хведаровіч, Берасць

веньскіх святаў" кляўся, што ў краіне было да -14 °C, таму, маўляў, ураджалаю не чакайце. Хоць такога марозу не бывае ня толькі ў траўні, але і ў другой палове красавіка. Відаць, мэтзаслужба час ад часу дае карты-бліны Мінсельгасхарчу.

Сёлета марозам асабліва не прыкryешся, але ёсьць іншая, сапраўды сур'ёзная праблема — траўніцкая ападкі. На Берасцейшчыне і пайночнай Віцебшчыне людзі дажджу не было цэлыя месяцы. І калі дадаць, што снег на поўдні сышоў яшчэ ў лютым, сцітуацыя складалася на лепшым чынам. Але цяпер, дзякуючы богу, дажджы прайшлі. Суправадзілі 1963 і 1975 г. не паўтарыліся. Ды бяда ўжо з дажджом: пры канцы мінулага месяца на Менскім узвышшы колькасць ападкаў за суткі месцамі перакрываўся месячную норму, якая вагаецца ад 45 да 65 мм. Такія ліўні на сухой дагутуль глебе могуць выклікаць эрозію.

Юры Фралоў

Купляйце "НН" у шапіках "Белпошты" у Менску:

Шапік № 4 вул. Прывіцкага, 17
Шапік № 5 пр. Скарыны, 50
Шапік № 6 пр. Партизанскі, 8
Шапік № 8 пр. Скарыны, 10
Шапік № 11 пр. Скарыны, 55
Шапік № 12 стадыён "Дынама"
Шапік № 13 пр. Скарыны, 44
Шапік № 14 пр. Скарыны, салён "Фантазія"
Шапік № 15 пр. Пушкіна, 36
Шапік № 16 пр. Газеты "Ізвестія", 102
Шапік № 17 пр. Скарыны, 117
Шапік № 18 пр. Партизанскі, 49
Шапік № 19 вул. Ташкенцкая, 16
Шапік № 20 вул. Рафіева, 94
Шапік № 22 вул. Ясеніна, 12
Шапік № 29 бульвар Шаўчэнкі, прып. "Кінатэатар "Кіев"
Шапік № 35 вул. Варвашэні, 76
Шапік № 36 пр. Партизанскі, 107
Шапік № 40 вул. Багдановіча, 153
Шапік № 45 вул. Арлоўская, 9
Шапік на адзяленыні сувязі № 21 пр. Партизанскі, 107

У шапіках "Белпошты" тольней — 340 рублёў

НАВІНЫ ГАСПАДАРСКІЯ

БЕЛАРУСЫ ЗЬЕЛІ, у параўнанні зь мінулай вясной, болей крупаў, макароны, рыбы, маянозу і садавіны. Затое сёлета ў краіне спажываюць месні мясо, малараку, сирку, цукру, муку і алею.

СВАЕ ПОЛІСЫ "Зялёная карта" пачне выпускаць Беларусь з 1 студзеня. Дагэтуль грамадзяне краіны карысталася замежнымі. Страхоўка "Зялёная карта" дае права на кампэнсацыю ўрону аўтамабілістам у выніку аварыі за мяжой.

АВІЯРЭЙС МЕНСК—КРАСНАДАР аднавіла з 4 чэрвеня кампанія "Белавія". Лётатць маюць да 7 верасьня ў аўторкі ды суботы. Білет у адзін бок каштуе 143 даляры.

УРАД ЗАБАРОНІЦЬ банкам даваць гроши на заробкі тым прадпрыемствам, што вінаватыя пэнсійнаму фонду. Цяпер іхнай запазычанасці перад фондамі перавышае месячную патрэбу на выплату пэнсіі.

НЯ МАЕ ЛІЦЭНЗІЯ палова фірмаў, што прапануюць грамадзянам Беларусь працу за мяжой. Таму няма нікіх гарантый, што падпісаныя з такімі фірмамі контракты будзе выканана.

УРАД ЗАБАРАНІЎ адключае электрычнасць за даўгі. Цяпер прадпрыемствамі вінаватыя энергетыкам 470 млн. даляраў. З пачатку году гэтая лічба павялічылася на траціну.

НА 2,7% ПАДВЫСІСЯ некаторыя камунальныя тарыфы — тэхнічнае абслугоўванне кватэраў, гарачая і халодная вада, каналізацыя, ліфты і вызыв съмечыць.

АБЛІГАЦІІ на 100 тыс. рублёў выпустила Міністэрства фінансаў. Па іх будзе сплачваць 50% гадавых дынфляцыйную індэксацию. Калі значна не падвысіцца курс даляра, гэты пракэнт дасыць большы прыбытак, чым у банках. Адно што прадаць аблігациі дзяржаве можна не раней за 31 траўня 2003 г.

<b

Прэзыдэнтура – апазыцья 4:2

Дзейнасць презыдэнцкай адміністрацыі адноўлікава высока ацэньваюць лукашысты і незалежнікі, ніжэй – лібералы

Мінула дзяеўніцтва месцау ад прэзыдэнцкіх выбараў — цэлы палітычны сэзон. Які расклад "турнірнай табліцы" атрымаўся ў выніку? Мы прапанавалі палітолягам і журналістам ацаніць дзейнасць палітычных сілаў ад верасня 2001 г. да траўня 2002 г. Экспртамі выступілі рэдактар аналітычнага бюлетэню інфармацийнага агенцтва БелаПАН Аляксандар Класкоўскі, кіраунік незарэгістраванага Цэнтра палітычнай адукацыі Андрэй Ляховіч, аглядальніца "Советской Белоруссии" Людміла Масцюкова, палітоляг Уладзімер Мацкевіч, аглядальнік БТ Юры Пракопаў, аглядальнік радыё "Балтыйскія хвалі" Сяргей Харэўскі і прэзыдэнт грамадзкага аб'яднання "Сацыяльная тэхналёгія" Аляксандар Фядута. На нашу просьбу экспртты пракаментавалі свае адзнакі.

Найбольшую колькасць балаў набрала прэзыдэнцкая адміністрацыя. Прычым яе дзейнасць адноўкава высока ацанілі як лукашысты (Ю.Пракопаў, Л.Масьлюкова), так і правацэнтрысты-незалежнікі (А.Ляховіч, С.Харэўскі). Гэта ў пэўным сэнсе сэнсацыя. Ніжэйшыя балы дасталіся адміністрацыі ад лібэралаў. Ю.Пракопаў ацаніў яе дзейнасць у 4 з плюсам балы, паставіўшы ў заслугу “адзінныя тарыфы на энергансобствы і чыгунку, новы дагавор па калектывай бяспечы”. А Л.Масьлюкова паставіла адзінную ў апытаўні “пяцёрку”, за тое, што “разам з А.Лукашэнкам структура і персона перамаглі на выбарах”. “Чацвёрку” адміністрацыі “як інструменту аўтарытарнай дзяржавы” паставіў А.Ляховіч. А.Фядута ацаніў дзейнасць адміністрацыі прэзыдэнта зь верасня да лістападу 2001 г. на 4 балы, а ад сінёжня 2001 г. да траўня 2002 г. — на 1 бал. На яго думку, пры канцы 2001-га ня

думку, пры канцы 2001-га на спраўдзіліся спадзяванні на перамены ў палітыцы ўладаў. «Не адбылося сур'ёзных пераменаў ні ў эканоміцы, ні ў замежнай, ні ва ўнутранай палітыцы... Латыпаў і Князеў зрабіліся падобнымі да Замяталіна і у нечым пераплюнулі яго: да «акасцянення» беларускіх часопісаў нават Замяталін не дадумаўся б», — мяркую Фядута. С.Харэўскі сваю высокую ацэнку дзеянасьці прэзыдэнтуры тлумачыць так: «Жыць горшыя сталі. Палітычных вязняў няма. Гарады пачысьцелі, падсабраліся. Зьдзяйсьняюцца маштабныя сацыяльныя праграмы. Крымінагенная ситуацыя пад кантролем. Менш сталі актэнтаваць на ідэалёгіі (пасылья выбараў). У выніку сэлекцыя ўё больш застаецца дзеяных прафэсіяналуў, якія пасыпваюць лявіраваць за

Другое месца палаты праdstаўнікоў па выніках апытаўніцтва, мякка кажучы, зьдзіўляе. Бязвольны і нелегтымны орган, непрызнаны Захадам, які не прыняў за 9 месяцаў ніводнага прынцыпавага рашэння, якое б хоць на каліва супярэчыла ўстаноўкам выкананчае ўлады. Які не прапанаваў сам, лічы, ніводнага закону, млява парafючы акты, прысыланы ад прэзыдэнта. Уся “апазыцыйнасьць” малалікае групы “кіраваных апазыцыянэраў” у ім разылічаная на Захад. Гэтае другое месца — перамога прапагандысцкага апарату ўлады. Дарэчы, аглядальнікі ўрадавых СМИ самі прызнаюцца, што роля палаты праdstаўнікоў “абмежавана Канстытуцыяй”, як мякка пракаментавала свой бал Масьлюкова. Саўмін, дарэчы, атрымаў ад Масьлюковай “двойку”, бо “пры ім за квартал “лягла” эканоміка”.

Партыя, рух, арганізацыя, орган улады	Аляксандар Клаксоўскі	Андрэй Ляховіч	Людміла Масльнова,	Уладзімер Машкевіч	Юры Пракапаў	Аляксандар Фядута	Сяргей Хароўскі
Аб'яднаная грамадзянская партыя	3	2	2	3	3-	2	4
Адміністрацыя презыдэнта, У.Латыпаў	3	4	5	2	4+	2,5	4
Беларускі народны фронт "Адраджэннне"	2	2	1	2	2	2	2
Беларуская партыя жанчын "Надзея"	2	1	4	1	3-	0	1
Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная грамада)	3	2	3	3	3+	4,5	1
Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада	1	1	0	1	2	1	1
Беларуская экалягічная партыя зялёных "БЭЗ"	2	1	0	0	0	0	1
Беларуская партыя зялёных	2	1	0	0	0	0	1
Беларуская партыя працы	2	1	0	0	2	1	1
За новую Беларусь	1	1	0	0	1	—	2
Зубр	2	2	-1	3	2	4	1-
Камуністычная партыя беларуская	2	3	0	?	2	—	1
Кансэрватыўна-хрысціянская партыя-БНФ	1	2	0	2	2	2	1
Край	1	2	—	0	0	?	4
Ліберальна-дэмакратычная партыя беларуская	2	2	3	1	2	2	3
Малады фронт	2	2	-1	3	3	4+	4
Палата прадстаўнікоў нацыянальнага сходу, В.Папоў	2	3	4	1	4-	4-	2
Партыя камуністаў беларуская	2	1	2	1	2	2	1
Савет міністраў, Г.Навіцкі	2	2	2	1	3-	1	3
Савет рэспублікі нацыянальнага сходу, А.Вайтовіч	3	2	0	1	4-	2	2
Хартыя'97	2	3	-1	2	2	-1	1

нуль балаў атрымаў савет рэспублікі, бо “візуе тое, што далей палата прадстаўнікоў” (палату якая дае тое, што савет візуе спн. Масьлюкова ацаніла на “4” Нуль балаў ад Масьлюковай атрымалі, апрач установы Вайтовіча толькі партыі Пазняка і Шушкевіча. У чым жа прычыны няласкаглядальніцы прэзыдэнцкае газэты да савету рэспублікі? Магчыма прычына ў тым, што Вайтовіч іншы раз не баяўся супярэчыць прэзыдэнцкаму курсу — у справе адносінаў з Эўропай, рэформы Акадэміі науک. Таму й патрапіў лік “апазыцыянэр”.

Ю.Пракоў паставіў палаце чатыры зь мінусам за "станоўчае варушэнне на "захоўнім фронце". А.Ляховіч называе палату "сымблем парлямэнту, які па сутнасці зьяўляецца квазіпарлямэнтам". А.Фядута адзначае, што "калі та кія радыкальныя прыхільнікі байдуту выбараў, які прафэсар Хадыка, пачадлі цікавіцца тым, што адбываеца ў гэтым органе, і запамінаць асобных дэпутатаў па імёнах і прозвішчах, калі выкананаўчай ўладе супрацівіца міжнароднаму прызнанню ёю ж самой сфармаванага парлямэнту; нарэшце, калі запалохваць дэпутатаў прыходзяці старшыні КДБ і кіраўнік МЗС, значыць, гэты орган заслугоўвае пэўнай увагі".

Сярод левых партый найбольшую колькасьць балаў набрала Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная грамада) Ю.Пракопаў адзначае яе актыўнасць, ініцыятыўнасць, "мірны Дзень Канстытуцыі". А вось А.Ляховіч бачыць у яе дзеянасці адно "пагоню за зьнешнімі эфектамі пры адсутнасці рэальнай працы на месцах", а таксама адзначае "амбіцыі лідэра, якія некалькі разоў ужэ ставілі пад пытанніе матчысмасцы існавання кааліцыі дэмакратычных сілаў". А.Фядута ж не шкадуе кампілімэнтаў Статкевічу: "Ен здолеў адмежавацца ад карупцыі ў апазыцыйным асяроддзі; перайграў Карава і захаваў цэласнасць партыі; выйшаў на міжнародную арэну з разпутацый сур'ёзнага палітыка, вартага прыматаць у сябе дзеянасць прэм'ер-міністра NATOўскай краіны. Ягоных актыўістаў ня білі і не саджалі: за ўсіх у чарговы раз адсядзеў ён сам, павышаючы ўласны рэйтывінг".

Партыя Міколы Статкевіча

Партия Міколы Статкевіча

зъяўляеца ці не адзінай арганізацый, якая належыць да апазыціі адначасова гатовая да супрацоўніцтва з уладамі. Прадстаўніцтва дзяржаўных СМИ адзначылі, што “канструктыўнасць”, незалежныя экспарты найперш бачаць становічы момант у пісменным спалучэнні дзейнасці партыі на “вуліцы” і міжнародных контактах.

Аб'яднаная грамадзянская партыя, у адрозненене ад іншых беларускіх палітычных партый, умела спалучаць працу на заходнім ўсходнім кірунках. Менавіта гэты АГП заслужыла папуляранасць сярод незалежных экспертаў і павагу з боку прадстаўнікоў дзяржаваўных СМИ. Акрамя таго, партыя на працягу палітычнага сезона працягвала праводзіць і свае троны дыцылінныя вулічныя акцыі, якіх хоць не адрозніваліся шматлікасцю ўдзельнікаў, але былі разгульнымі. На мінульым звяззданні АГП паставіла перад сваімі сялянскімі канкрэтнымі задачамі і цягнецца разбудоўваць рэгіянальныя структуры. Таму ейна чацвертая месца па выніках палітычнага звязздання не здызўляла. У АГП сярод правацэнтрысцікіх партый у гэтым сезоне не было дастойных канкурентаў.

Нягледзячы на высокія адзнакі Ліберальна-дэмакратычна партыя Беларусі застаецца загадкава структурай, што і выявілася ў кампінгах экспертаў. А.Ляховіч звярнуўся да партыі «сувязь з беларускім спэцслужбамі». Тады як Л.Масьлянікова бачыць галоўны вынік яе дзеяльнасці ў тым, што ЛДПБ выставіла свайго лідера кандыдатам у прэзідэнты. Ю.Пракапаў адзначыў, што вынік яе дзеяйнасці «малапрыкметная», Ў.Мацкевіч кажа, што «галоўны вынік яе дзеяйнасці — блеф». С.Харэўскі лічыць, што, разам са станоўчымі момантамі, «непразрыстасць» даходаў і цьмінасць біяграфіяў рэзідэнтных гаспадаў партыю небясьпечнае. Але ўспыхнуўшы ў сувязі з прэзыдэнцкіх выбараў можа быць скрыстыкаваны як «блубы кірунку».

Правыя партыі палітычныі сэзёны прайграли. На думку Л.Масюлюкінага, БНФ “Адраджэніі” “пайшала ў маргіналы”, а КХП-БНФ “папросту не існуе”. Ю.Пракопаў зазначыў, што першы “ня быў зауважаны”, а пра другі “амаль не чуваўся”. “У кірауніцтва БНФ не хапілі сілаў нават на такое “касмэтычнае”, непрынцыповае прызнанні”.

ўласных памылак, на якое пайшло АГП", — зазначае А.Фядута. А.Ляховіч лічыць, што хібай БНФ была "неэфектывная камунікацыя з насельніцтвам, няўлік спэцифік электрарату". Варта адзначыць роўна на нізкія ацэнкі дзеянасці БНФ "Адраджэнне" і КХП-БНФ з боку ўсіх экспертаў.

Затое моладзевыя радыкальныя арганізацыі набралі даволі высокі бал. "Малады фронт" мае рэйтынг большы, чым БНФ "Адраджэнъне", а "Зубр" абышоу "Хартыю'97". Нізкія ацэнкі атрымала актыўнасць напярэдадні леташніх прэзыдэнцічных выбараў нацыяналістичная арганізацыя "Край". Л.Маслюкова також арганізацыі наагул ня ведае, а Ю.Пракапаў зазначае, што апошнім часам "нават надпісы зынклі" Фядута ня бачыць розыніцы паміж "Краем" і "Зубром", а Маслюкова — паміж "Зубром" і "Маладым фронтам". Харэўскі "Зубру" дае такую характарыстыку: "Ананімны інсціраваны звонку суб'ект. Чу жая зьява, не ўтрутаваная на нашай глебе. Нацыяналісты? Не. Лібералы? Не. Маладзёвая тусоўка? Хіба так, але вельмі прадка зальная, кіраваная. Ніякіх уласных думак ці парываньняў. Крылое люстэрка БПСМ". Аляксандар Фядута ў заслугу "Маладому фронту" ставіць фармуляванье нацыянальнае ідэі: "Люблю Беларусь!"

Высокі рэйтынг Беларускай партыі жанчын "Надзея" абумоўлены прыхільнасцю прадстаўнікоў дзяржаўных СМИ да яе памяркоў насыці, "жаноцкасці". Ю.Пракапаў адзначыў, што яна была "дастатковая зауважнай", тады як У.Макеевіч "нічога, акрамя згадак пра яе старшыню, ня чую", а на думку Аляксандра Фядуты, "партыя канчаткова зьвялася да спн.Палевікоў вай і яе некалькіх баявых на месцынці".

У ацэнцы дзейнасці дэзвюх экз-
лягічных партыі эксперты былі
практычна адной думкі. Ю.Прако-
паў адзначыў, што яны “не рэалі-
заваліся ў публічнай палітыцы”, а
Л.Масьлюкова піша, што гэтая
партыі разам зь Беларускай
партыяй працы “варацца ва ўлас-
ным саку”. С.Харэўскі ацаніў эка-
лягічныя партыі так: “Па ўсёй
краіне дрэвы рэжуць, рыбу
нішчаць, съмеціць кожныя як хоча-
проста ў сабе пад носам. Каб я па-
бачыў (хонць дзе) надпіс “Ня-
съмеціць! Мы тут жывём!” за под-

В Ы Н I K I
**(сярэдні бал, у дужках –
агульны):**

- | | |
|-------------------------------|-------------|
| 1. Адміністрацыя прэзыдэнта | 3,5 (24,5) |
| 2. Палата прадстаўнікоў | 2,8 (20) |
| 3. БСДП (НГ) | 2,78 (19,5) |
| 4. АГП | 2,71 (19) |
| 5. Малады фронт | 2,4 (17) |
| 6. ЛДПБ | 2,1 (15) |
| 7. Савет Міністраў | 2 (14) |
| 8. Савет Рэспублікі | 2 (14) |
| 9. БНФ "Адраджэнне" | 1,8 (13) |
| 10. Зубр | 1,8 (13) |
| 11. Партыя жанчын
"Надзея" | 1,7 (12) |
| 12. ПКБ | 1,5 (11) |
| 13. КХП-БНФ | 1,4 (10) |
| 14. КПБ | 1,1 (8) |
| 15. Хартыя'97 | 1,1 (8) |
| 16. БСДГ | 1 (7) |
| 17. БПП | 1 (7) |
| 18. Край | 1 (7) |
| 19. За новую Беларусь | 0,7 (5) |
| 20. БЭЗ | 0,5 (4) |
| 21. Партия зялёных | 0,5 (4) |

пісам “БЭЗ”, паціснуў бы ім руку. Альбо каб сталі жывым ланцугом супраць высечкі лесу. Альбо каб стварыл добрахвотныя дружыны дапамогі лесьнікам і рыбнагляду (поле для дзейнасці неабмежаванае). Хіба “вэртыкаль” ці “апазыцыя” былі б супраць? А так... Клюб па інтарэсах”.

Крызыс правага флянгу беларус-
кай апазыцый зацягнуўся. "Правыя"
па-ранейшаму ня маюць ня толькі
харызматычнага і папулярнага
лідэра, але і новых ідэяў, новай
стратэгіі. Рэй у беларускай апазы-
цыі ўжо вядзе не БНФ, а АГП.
"Левыя" на чале з БСДП (НГ)
М.Статкевіча паспяхова працу-
юць на "захаднім фронце". Лібэральны
з АГП імкнуща спалучаць
міжнародную дзеянасць, канцэнт-
рацыю ў шэрагах партый інтэлек-
туалаў ды вядомых людзей і працу-
з насельніцтвам. Але наколькі та-
кое элітнае дзеянасці дастатковая
для перамогі на мясцовых выба-
рах?

Органы ўлады і кіраваньня ат-
рымлівалі ацэнкі найперш як пры-
даткі “палітычнага гульца №1”, а
таксама аб'екты ягонай крытыкі.
У такой сытуацыі самыя высокія
балы, зразумела, дасталіся самым
ляльным, а самыя нізкія — па-
тэнцыйным крыніцам апазыўцы.

Цікава, що експерти зъ дзярж-
жаўных СМИ, як і прадстаўнікі не-
залежных інстытуцый, ня маюць
аднолькавай пазыцыі між сабой у
дачынені ѹсіх апазыцыйных
сілаў. Гэта сьведчыць пра тое, што
працэс перагрупоўкі сілаў у беларускай палітыцы яшчэ не заверша-
ны. Да жалю прадказальнімі за-
ставаліся толькі ацэнкі прадстаўні-
коў дзяржжаўных СМИ, якія высока
ацэнъвалі дзяржжаўныя органы і
вельмі нізка — нацыянал-дэмак-
раты.

Апазыцыйныя структуры застылі на раздарожжы. У іх шэрагах адбываецца пэўны перагляд ранейшага жорсткага стаўлення да рэжыму і ягоных органаў. У жорсткай апазыцыі да ўлады хутка могуць застасцца толькі правыя і некоторыя палітычныя моладзевыея арганізацыі. А пазыцыі ўладаў пакуль вельмі моцныя. Настолькі моцныя, што курс на рэфэрэндум ня выключаны. Апазыція тым часам зьбіраецца на вакацыі, якіх, відавочна, не заслужыла.

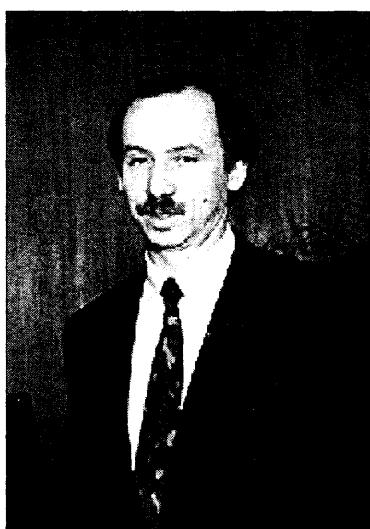
Алег Тачоны

Важна паказаць, што маєм варыянты

Узел расейскіх інвестараў у прыватызацыі нафтахімі можа нашкодзіць эканоміцы Беларусі. Цалкам магчымы варыянт, калі расейскі капітал у нас будзе паводзіць сябе па заявдзёнцы: "купіць, прадаць і зьбегчы". Такую думку выказаў міністар мэймасных пераутварэнняў Польшчы ў 1991—93 г. Януш Левандоўскі падчас зладжанага ў сядзібе БНФ "круглага стала" па прыватызацыі.

З пары тысячаў афіцыйна прыватызаваных на сёньня прадпрыемстваў дзяржава цалкам аддала новым уласнікам толькі 80, а яшчэ 120-ці не пашкадавала кантрольнага пакету акцыяў. Астатнія па-разнейшаму кантроле ўрад. На менин адметным падаецца шлях прыватызацыі па-беларуску, калі прадпрыемства аддавалі працоўным калектывам. Гэткі крок ня мог выклікаць адмоўнай рэакцыі ў грамадзстве, але стаўся цалкам не-ефектыўным з эканамічнага гледзішча. Фінансавы становішча асаблітай бальшыні прадпрыемстваў, што былі прыватызаваныя "бяз грошей" і адначасова страйлі дзяржаўную пратэкцыю, значна пагоршыўся.

Цяперак аб "грашовай" прыватызацыі кажуць уголос. Без уліцца цалікі прадпрыемстваў з выпрацаваным на 85—90% патэнцыялам неўзабаве ператворацца ў металам. Бяды толькі, што пройдзе прыватызацыя без айчыннага



Януш Левандоўскі

бізнесу, бо беларусы ня маюць столкі грошай. Сёй-той нават падлічыў, што калі прадаваць нафтахімічныя прадпрыемстваў па разльных коштах, дык у краіне застанецца 5—7% их акцыяў.

Ці варта баяцца прышэсця ў нафтахімію буйнога інвестара з замежжя? Януш Левандоўскі цвердзіц, што сама па себе пагадненне са стратэгічным інвестарам не яснае нейкай небясьпекі. Адно каб такі інвестар зьявіўся не часова, а з дакладным плянам развіцця прадпрыемстваў. Асабліва такая ўмова тычыцца расейскага капитала.

Праўда, кажа Януш Левандоўскі, пакуль Беларусь насамрэч ня мае влікага выбара. Заходнія капиталы ў асобных галінах эканомікі ўжо знайшли свае месцы ва Ўсходній Эўропе. Дый прыватызацаць буйныя камбінаты цяжка: часцяком заходнікі нават не разумеюць іхных тэхналагічных прадпрацу. Аднак думка нашых лібералаў, што "калі ня прыйдуць расейскія інвестыціі, дык ня прыйдуць нікі", таксама няслышная. Левандоўскі запрапанаваў беларускаму ўраду нават штучна распрацаваць узорны прыклад інвестыцыйнай супрацоўніцтва з заходнім капиталам, а пасля выкарыстоўваць яго як "візартуку краіны".

Можна яшчэ пашукаць інвестара на нізкатэхналагічным, але багатым на гроши Блізкім Усходзе, балазе ў Беларусі добры імідж ня толькі ў Лібіі ды Іраку. Сёньня важна паказаць найперш таму ж расейскому капиталу, што Беларусь не наканавана безварыянтнасцю, — такая парада Я.Левандоўскага.

Сяргей Іваноўскі

сустрэча Навіцкі—Касцянаў

Плян па ілюзіях выкананы

Расея і Беларусь падпісані "Плян сумесных дзеяньняў па ўядзенні адзінай грашовай адзінкі на пэрыяд 2001—2005 г.". Згодна з называй дакументу, яго реалізацыя павінна была пачацца яшчэ лягтасці. Вось гэтак "імплемента" Беларусь інтэгруецца з Расеяй.

У пляне, падпісаным старшынамі ўрадаў дзізвюх краін Міхаілам Касцяновым і Генадзіем Навіцкім, старшынам Цэнтрабанку Расеі Сяргеем Ігнацьевым і намеснікам старшыні Нацыянальнага банку Беларусь Паўлом Калавурам, прадугледжваецца, што з 2005 г. расейскі рубель зробіцца законным плацежным сродкам на тэрыторыі Беларусі, а з 2008 г. зьявіцца нейкая адзінай валюта саюзной дзяржавы. Аднак як менавіта

дасягнуць валютнага аб'яднання, два саюзнікі ўяўляюць па-рознаму. Наш Нацбанк дагэтуль лічыць непрымальнім, каб толькі расейскі ЦБ атрымаў права на эмісію саюзной валюты.

Менск прапаноўваў стварыць эмісійную раду, у якой Нацыянальны банк Беларусі меў бы свой голас. Нават прапаноўвалі размысціць яе ў Смоленску — каб саюзныя гроши друкаваліся на расейскай тэрыторыі, але бліжэй да Менску. Расейскі Цэнтрабанк пра гэта нават чуць не хацеў, і адстаўка Віктара Герашчанкі ў гэтым сэнсе нічога не змяніла.

Дарэчы, меркавалася, што ў дзень падпісання "Пляну..." дзяржаскартар саюзной дзяржавы Павел Барадзін, першы

намеснік міністра юстыцыі Расеі Юры Дзёмін і намеснік кіраўніка адміністрацыі прэзыдэнта Беларусі Леанід Козік прадставяць двум прэм'ерам проект канстытуцыйнага акту саюзной дзяржавы. Аднак уздзельнікі сустрэчы так нічога і ня ўбачылі.

Эканамічная інтэграцыя Расеі і Беларусі ідзе марудна. "Магчыма, і пасля падпісанага сёньня пляну дзеяньняў у беларускіх улад застануцца ілюзіі, што адзінай валютай саюзной дзяржавы зробіцца не расейскі рубель, а нейкай адмысловай грашовай адзінкай", — іранічна зауважае з гэтай нагоды ўплывовая расейская інтэрнэт-газета "Газета.ru".

Як ні съмешна, такія ілюзіі сапраўды застаюцца.

Б.Т.

аб усім

Новы шэф контравыведкі

Прызначаны в.а. начальніка ўпраўленія ваяннай контравыведкі — першы намеснік адстайленага К.Хрушчова палкоўнік Аляксей Яўфімаў.

МАЗ вінаваціць "Wprost"

Менскі аўтамабільны завод і "Інфабанк" зьбіраюцца падаць у суд на польскі часопіс "Wprost". У часопісе яны былі звязаны з гэтым здзелем.

Папа пойдзе ў адстаўку

82-гадовы Ян Павал II можа авесціць пра сваю адстаўку ў жніўні, у часе візіту ў Польшчу, у свой родны Кракаў. Пасылья адстаўкі Ян Павал II можа застацца ў адным з польскіх манастыроў.

Выбары праз Інтэрнэт

У падзелю 16 тыс. студэнтаў жэнэўскіх ВНУ галасавалі на реферэндуме па праблеме абortiona праз Інтэрнэт. Гэта першое Інтэрнэт-галасаванье ў Эўропе. Рэферэндум выигралі прыхільнікі легалізацыі спаронаў.

Малдаўская — адзінай

Канстытуцыйны суд Малдовы адміністраванне парламенту, каб запісы ў актах грамадзянскага ста-

патроху

ну дублюваліся па-расейску. Раз маддаўская адзінай дзяржаўной мове, інакш ня можа быць, пастаравіў ён.

Першая АЭС за 10 гадоў

Парлямэнт Фінляндіі ўхвалиў праект пабудовы новай (пятыя па ліку) АЭС. Гэта першая за дзесяцігодзіні новая АЭС у Эўропе.

Для Чэхіі Расея пагроза

Міністар абароны Чэхіі Тврдзік матываваў неўзабавісць закупкі зынчалінікай "Grifon" захаваннем расейскай пагрозы. МЗС Расеі заявила ў сувязі з гэтым пратэст.

Чыгунны Пуцін

На Кусінскім ліцейна-машина будаўнічым заводзе, што ў Чэлябінскай вобласці, наладжаная адліўка чыгунных блюстай расейскага презыдэнта. Бюсты мацуць на каменныя пастамэнты й прадаюць за 44100 расейскіх рублёў (каля 1400 доляраў) за штуку.

Мікола Кісель



Часопіс "Наша Ніва" шукае аўтараў, што вялі б рубрыкі "Бізнес", "Дзе варта быць" ды "Спорт". Грапановы дасылайце на электронны адрес pp@irex.minsk.by

апытанье "НН"

Ці зъмянілася Ваша стаўленыне да NATO пасля заявы Аляксандра Лукашэнкі пра гатоўнасць зблізіцца з альянсам?

Павал Латушка, кіраўнік прэсслужбы Міністэрства замежных справаў: Як службовая асона, я не могу каментаваць заявы прэзыдэнта.

Іван Пашкевич, дэпутат палаці працэдурнікаў: На маё стаўленыне да NATO гэта заява не паўплывала. Я заўсёды лічыў, што гэта самы моцны блёк, з якім супрацоўнічаю, усе дзяржавы съвету. І толькі Беларусь шукала свой шлях між трох бяроз... А заява была слушная. Крыўдна толькі, што яна зробленая пад уплывам Кучмы.

Сяргей Касцяцин, кіраўнік выдавецкага холдынгу "Літаратура і мастацтва": Маё стаўленыне не зъмянілася. Я па-ранейшаму стаўлюся да NATO адмоўна.

Фёдар Котаў, кіраўнік прэсслужбы КДБ: Я не жадаю ўздельнічаць у вашым прэспытаны.

Алена Скрыган, Партыя камуніста беларускага: На маё стаўленыне гэта заява не паўплывала. Такія выкаваныні — сёньня адно, заўтра другое — съведчыць, што ў нашага кіраўніцтва няма цывільдай пазыцыі.

дышплямату АБСЭ не працягнута віза

Місія немагчыма

У панядзелак беларускія ўлады не падоўжылі візы яшчэ аднаму дышплямату АБСЭ. Беларусь давялося пакінуць ангелу Эндро Карпэнтэру, трэцяй асобе ў місіі. Улады ня толькі адмовіліся падоўжыць яму візу, але і пазбавілі акредытациі. Гэта насталася неспадзянкай для Карпэнтэра: яшчэ на мінулы тыдні ён арганізоўваў разыўтальную суперечку з менскімі знаёмымі.

15 красавіка беларускія ўлады гэткім жа чынам прымусілі пакінуць краіну намесніка старшыні кансультатыўна-наглядальнай групы француза Мішэля Рывалье. Беларусь некалькі месяцаў ня хоча пускала да сябе немца Эбергарда Гайкена, які павінен быў узнічыць місію. У беларускай КНГ АБСЭ засталіся толькі два замежныя супрацоўнікі — амэрыканка, тэрмін дзеяньня візы якой завяршаецца ў канцы ліпеня, і грамадзянка Малдовы, для якой віза не патрэбна. Такое становішча практычна парализавала прадпрацу місіі.

Нездавальненіне афіцыйнага Менску выклікала занадта частыя, на думку ўлад, контакты дышплямату АБСЭ з апазыцыйнай і няўрадавым арганізацыямі. Улады прапануюць сваё пасярэдніцтва ў такіх контактах. А.Лукашэнка выказаў жаданыне, каб контакты з АБСЭ адбыліся без пасярэдніцтва місіі, а наўпрост. Дышпляматы АБСЭ не пакояцца, што прыклад Беларусі могуць пераняць іншыя дзяржавы, у якіх ня ёсць ў парадку з захаваннем демакратычных прынцыпаў і праву чалавека.

Беларусь хоча, каб місія зъмяніла статус, перш за ўсё амежаваўшы канкты з апазыцыйнай і няўрадавым арганізацыямі. Улады прапануюць сваё пасярэдніцтва ў такіх контактах. А.Лукашэнка выказаў жаданыне, каб контакты з АБСЭ адбыліся без пасярэдніцтва місіі, а наўпрост.

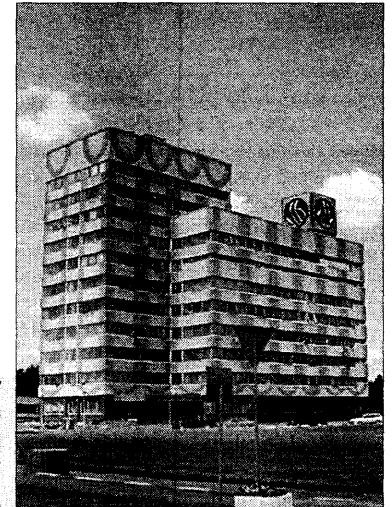
Дышпляматы АБСЭ не пакояцца, што прыклад Беларусі

можуць пераняць іншыя дзяржавы, у якіх ня ёсць ў парадку з захаваннем демократычных прынцыпаў і праву чалавека.

Сёньня ў штаце Арганізацыі па бяспечы і супрацоўніцтве ў Эўропе прадбуць 4 тысячы чалавек ў 19 краінах ад Босніі да Таджыкістану.

85% яе бюджету ідзе на наўзіранне за выбарамі, абарону свабоды слова, сэмінары для паліцэйскіх, турэмных наглядчыкаў і дзяржаўных чыноўнікаў.

С.П.



Завод штучнага валакна пачаў працаць у 1930 г. як шаўковая фабрыка і набыў сваё цяперашнью спэцыялізацыю пасля вайны. Завод, які настуці тады імі Куйбышава, стаў асновай гарадзкай інфраструктуры Магілёва. Пасля вайны аднаўленыне разбуранага гораду пачалося менавіта з яго. У 1950—70-я прадпрыемства было перапрафільавана на вытворчыць віскознага тэкстилю ды поліэтылену. Завод увайшоў у склад са-мага буйнога ў вобласці аўдзяднання "Хімвалакно". Незадав

Ананімак у "Нашу Ніву" традыцыйна дасылаюць шмат. Трапляюцца сярод іх сапраўдныя шэдэўры — як пра крадзеж 20 кг плаціны адказнымі работнікамі гуты "Ялізава" Асінавіцкага раёну. Бываюць прафесійнае зробленыя рэпартажы з фатаздымкамі — напрыклад, пра сувязь былога дэпутата ад апазыцыі БНФ з спэцслужбамі. Усё — бяз подпісу, зваротна-га адресу і без ніякай магчымасці для рэдакцыі праверыць праўдзівасць пададзенай інфармацыі.

Сярод яскравых ананімак апошняга часу — водгукі на ўзвядзенне ў сан вікарнага япіскапа Івана (Хамы), зынкненне віцебскага апазыцыйнага дзеяча Юрасія Корбана і канфіскацыю лукашыстамі літаратурных пэрыёдыкаў.

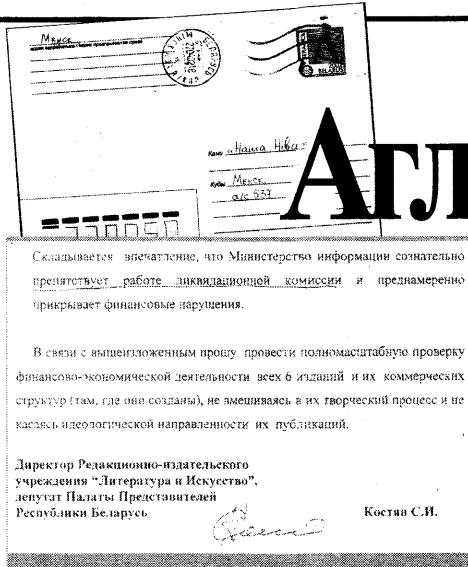
Людзі пра Юрасія Корбана

Ананімны ліст прыйшоў з электроннага адресу guest1 на дзіўным сэrvэрам irexh.minsk.by. Вельмі падобна да сэрвэру, якім карыстаюцца многія незалежныя СМІ Беларусі. Не стає толькі адной літаратуры. Нацыя лісты аўтару вярталіся з пазнакай "Невыпраўная памылка. Адресат не існуе". Пазней аўтар азваяўся ўжо з электроннага адресу на tut.by: "Праша апублікація гэтых матэрыялаў у якасці майго прыватнага меркавання. Васіль Кубаліч". "З Корбанам нас звязаў Віцебскі пэдуніверситет — я ўжо адчуваюся быў некалькі курсаў, калі на суседнім факультэце беларускай філалёгіі ў гісторыі звязаўся Юрасія — ружавашчыкі, склыны да паўната хлапец. Яшчэ за два гады да паступлення, у 1994-м, ён стаў сябрам БНФ, начаў супрацоўніцтва з газетай "Выбар", якую выдаваў спачатку легальна, а потым падпольна Барыс Хамайдзі".

Журналіст, які займаўся для "НН" разборам справы Корбана, у Віцебску такога Кубаліча не знайшоў. У Корбана быў сярод сабору Васіль. Але не Кубаліч.

"Некаторыя звесткі тут маюць пах "смажаніны", людзі, з якімі я гаварыў, мо занадта суб'ектыўна глядзяць на гэтую спраvu (Корбан меў шмат нядобра-зычліўчай), — прызнаеца аўтар ананімкі, — але ўсё написанае, цалкам верагодна, магло быць. Я ўстрымаюся ад ўласных меркаванняў і проста падам усё чуткае пра Юрасія ад людзеў".

Аўтар добра ведае асяроддзяе Корбана і робіць шмат цікавых назіранняў пра тэндэнцыі, характэрныя ня толькі для апазыцыйнага Віцебску, але і для іншых гарадоў. "Факультэт у тую часы [калі аўтар з Корбанам там вучыўся] кіпей: студэнтычнай хадзелася мечь сваю тэатральнай студыю, свой самвыдат, клубы рознага кішталту, ладзіць сустрэчы, маёўкі. Юрасія запомініўся мно сваім ўзънёслымі патрыятычнымі вершамі — адчывалася, што "Пагоня", праблема будычыні Беларусі, нацыянальны дух прасякнулі ягоную творчасць. Пасля ён кінуў пісаць, расчараваўся. Штосьці ў яго не ішли стасункі з калегамі і калі-жанкамі, не было паразумення. Адчывалася, што Юрасія байца падацца горшым за іх, згубіцца на



іхным тле. Хто-ніхто гэтым кірстаўся, увес час "разводзячи" Корбана на піве: той амаль не адмалюй з жаданьня лічыцца "свам хлопцам"... Нашмат лепшыя адносіны былі ў Юрасія з "пэдкалектывам".

Шмат часу Юры аддаваў радыё — ён слухаў багатыя якія радыёстанцыі съвету, перапісваўся з імі. Ці то з "Голасам Амэрыкі", ці то з "Нямечкай хвалій" у яго было нешта кішталту дамовы: пастаянна слухаў і ацініваў якасць этэру за гроши ў падарунку.

У рэшце Юрасія закінчыў працу з радыё і актыўна ўзяўся за трэці сэктар. Году з 1998-га ён каардынаваў працу Рады моладзевых няўрадавых організацый, кіруе цэнтрам "Контур" і віцебскім "Маладым фронтам". Ладзяцца сэмінары, вядуцца перамовы з Менскам, наладжваюцца контакты з замежнікамі (Польшча, Чэхія). Але сапраўднага піёну не было. Імэт хутка згасаі, сутыкнуўшыся з нейкімі проблемамі, справа на ішыла. У Юрасія была мара: наладзіць выданьне "газеты Віцебскага kraja". Плянавалася, што ёй стане лісток "Сцягна", але на друкавану было хіба што 10 нумараў. Прывідна ў той час зьявіліся чуткі пра Корбанаў "лэвы бізнес".

Пры Корбану ў ягоных структурах з'вяжіткай старых ЗБСаўцаў і МФаўцаў засталіся адзінкі. Грошы ў упłyvы — асноўная прычына гэтага. Зрэшты, Корбан мог прадэмантраваць сябе і "гасцініным гаспадаром" — зладзіць нешта па-людзку. Так было з караванам "Next stop — New life", фэстывалем фільмаў у Віцебску, сустрэчай з рэдакцыяй "ARCHE", пэўнымі канцэртамі.

19 студзеня Юрасія Корбан з'нікае, нікога не папярэдзіўшы. На працы не некалькіх дзён ён тэлебане знаёміўся і кажа, што вернецца праз колькі дзён, бо меў патрэбу зъехаць за мяжу з адным чалавекам. Тады сама, як кажуць злодзі, Юрасія просьціць бацькоў праців кватэру за 20 тыс. далераў і перадаць яму гроши, бо "жыцьцё чалавека даражжыше за самыя вялікія гроши". Але на прызначаную ў лясным масіве калі Менску сустрэчу ніхто не прыйшоў.

P.S. Я ведаю, што гісторыя жыцьця Юрасія Корбана ўтрымлівае ѹ добрыя моманты (немагчыма быць толькі дрэніны), са-дзейнічай ён і беларускай справе,

звала пляц ля тэатру музычнай камэдый. Менчукі мітусіліся, хваливаліся, зъвярталіся адзін да аднаго: "А дзе тая плошча?" У той дзень на прывакзальным прыпынку Багушэвіча імя не сышодзіла з вуснаў месцічоў. Шмат хто пытаваўся, хто гэта, скуль узяўся. "А хіба ж вы ў школе не праходзілі?" — дзівіліся адны. "Дык гэта той, што Францішак, Мацей Бурачок?" — удакладнілі іншыя. Багушэвіч зъявіўся ў беларускай сталіцы на сто трэцім годзе пасля съмерці.

Уладзімер Содаль

Агляд ананімак

хадзяцца гэта быўлі выключэнні. Хочацца, каб гэтые матэрыялы пайшоў на карысць усім — ад "навароцістага" функцыяну да шарагавага партыцыя. Каб не было шкада сябе, раздзілу і народ, які так часта жадаўць "абуць у лапіці".

Іншае ў допісе — плюёткі і чуткі. Друкаваць іх — значыла б зъяўляцца гонар і годнасць Юрасія Корбана. Калі Вы, спадару Васіль Кубаліч, хочаце, каб сабраны вами "матэрыялы" пайшоў "на карысць усім", дык трэба падаваць яго ад свайго імя і называць усе хваробы апазыцыйнага руху таксама сваім імёнамі. Інакш чым Вы розніцеся ад "свядомага-свядомага", які рассылаў перад выбарамі такога ж кішталту ананімікі, толькі пра Захаранку і Ганчара?

Правы на свабоду маніфэстацый ці выбараў не рэалізујацца ў Беларусі напоўніцu. А права на свабоду слова амаль не аспрэчваецца. Дык карыстаймася ж гэтым у рамках закону і не забываючыся аб прэзумпціі невінаватасці. Корбан — гэта ж не які-небудзь пурпур-мафіёзі, каб збор інформацыі пра яго пагражай жыцьцю і здароўю.

Распушчын беларускага праваслаўя

"У №13 "НН" ад 5 красавіка быў пададзены аўтарам М.Бугаём матэрыял пад назвай "Пераемнік Эзкарха", — піша нам "Мікалай Лапіцкі" з Менску, які не падае ні свайго адресу, ні тэлефону і не адгукнуўся на зварт у "Паштовай скрыні". — Адразу хочацца зап'якніц вас у тым, што новапастаўлены япіскап Іван Хама ніколі можа быць "Пуцінім беларускага праваслаўя", бо большасць епіскапату Беларускай праваслаўнай царквы Маскоўскай патрыярхату, як вядома, зъяўляюцца сувадомы беларускімі яны, нягледзячы на ўвес прэсінг "Ельцына беларускага праваслаўя" мітраўліта Філарэта, че дапусцяць гэту канфідэнцыяльна на такую адказную пасаду, у тым ліку нават на Магілёўскую катэдру".

Далей аўтар падрабязна тлумачыць чаму. Газета спрабавала пра-верыць гэтыя звесткі — і, ня маючы матчынасці сустрэцца з аўтарам ліста, ніякіх верагодных доказаў не атрымала.

"Я асабіста лічу, — сканчае М.Лапіцкі, — што ваши супрацоўнікі мала дасьведчаныя аб унутраным жыцьці праваслаўнай царквы ў Беларусі, бо такіх ка-значных высні, як мы чытаем у матэрыяле М.Бугая, не было.

Але хто яго ведае, цяпер у нашай краіне, у тым ліку ў царквойных жыцьцях, робіцца такое, што нават у Акапалінсце на ўсё прадбачана.

Мяркуючы па лісьце, Вы, сп.Лапіцкі, — чалавек уцаркоўлены.

Лісты ў рэдакцыю
Пазнаў

"Цікавая імпрэза" — менавіта гэтыя слова былі вылучаны на ўважнім квітку, а трохі ніжэй, драбнейшым шырфатам, было напісаны: "Шыцца запрашаем на "Вечар беларуска-швэдзкай пээзіі". Арганізаторы нібы прадбачылі, што гасцім спадабаецца.

Адбылася імпрэза 31 траўня ў Пінску, у памяшканні рыцарскага клубу "Радагаст". Пачалі яе гаспадары — Міланы Юхнюк, Анатоль Шушко, Наталья Прыступа. Потым гарадзенскі пашт Юрасія Папоцца надоўга захапіў увагу слухачоў. Усіх з'ядзіў Зыміцер Страна. Падчас дэкламавання ён махаў рукамі, цягнуў гукі, гаварыў нараспей, як поп у царкве. Вельмі нагадавала вар'ятно.

Вы чулі калі-небудзь вершы Алеся Разанава на швэдзкай мове? А я чуў!

Калі маральны стан БПЦ Маскоўскага экзархату сапраўды такі, якім Вы яго апісваеце, Ваш абаявяцак як хрысціяніна і грамадзяніна не цярпець яго і змагацца за яго зъменінне. Калі Вы бацёся гэта рабіць, Вы няспраўджае вернік і грамадзянін. А калі маніце, дык пагатоў.

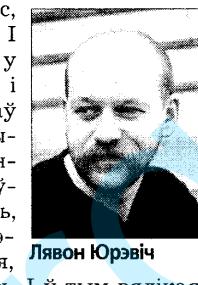
Ад аднага іншаземца, жыхара малое пад'ончанэўрапейскіх краін, які часта бывае ў нас, нядыўна давялося пачуць, што слова "шыць" у Менску выклікае крывыя ўсмешикі. Аднак гэта прыкмета часу, а не нацыянальнага характеру.

"Полу-парнографія"

Кэзэропія ліста боса літаратурнага холдынгу "ЛіМ" Касцяціна ў Генэральную праукратуру рэспублікі трапіла ў рэдакцыю ў калірэ, адпраўлену з мінскага паштамту. Подпіс пад лістом сапраўды падобны да подпісу Касцяціна. У лісьце ён просіць Генэральную праукратуру "правесыць поўнамаштабную праукратуру фінансава-еканамічнай дзеяльнасці ўсіх 6 выдачынай [маючыя на ўзвеze "Нёман", "Полымя", "Крыніца", "Маладосьць" — Рэд.] і іх камэрцыйных структураў (там, дзе яны створаныя), не закранаючы творчага працасу ў ідэалагічнае скіраванасці іх публікацый". Такая праукратура распачатая. Гэта пацьвярджае сапраўднасць атрыманага рэдакцыі копіі. Мы не збираемся друкаваць ліст. Падамо ў яго толькі ўрываўк. Даём у арыгінале, бо пераклад зъядніў бы гэты гісторычны дакумент.

"По журналу "Крыніца"... из разговоров с работниками журнала выяснилось, что именно с использованием материальных и финансовых ресурсов этого издания издавались "Ведамасцы" Зянона Пазнянка, а также выпущено около десятка полуторнографических книжек "відомых беларускіх літаратаў". Они писали и издавали свои полу-парнографические романы под псевдонимами. Ясно, что за всё это журналу проплачивались деньги, но куда они ушли, нам неизвестно. Когда мы спросили сотрудников "Крынicy" и "Полымя", какие у них планируются публикации в связи с 120-летним юбилеем Янки Купалы и Якуба Коласа, объявленным ЮНЕСКО юбилейным годом, нам ответили, что "такой юбилей не вписывается в концепцию нашего журнала". То есть публиковать и распространять полуторнографические "творы" и эпосы Зянона Пазнянка — это вписывается в концепцию, а 120-летний юбилей..." Каментары непатрабоны. Друкаваць такі ліст — значыла бы сяць недавер да людзей.

Рэдакцыя мноці абмежаваная ў матчынасці праверыць інфармацыю, змешчаную ў ананімках. Дык падпісваецца! Але колькі ні пішы ды ні тлумач, нічога ня зменіцца. Як з тым антысемітызам: і не забівалі жыды Хрыста, а ўсё адно ім не даруеца.



Лявон Юрэвіч

“We the People of the United States...”*

Ня любяць нас, амэрыканцаў. І народжаных у гэтай краіне, і тых, хто прыехаў сюды ды атрымаў грамадзянства. Не пасюдна на любіць, а на пэўных тэрыторыях: Азія, Расея, Беларусь. І ў тым вялікая загадка для мяне.

Чаго ня любяць? Як эмігрантаў? Толькі якай ж розынца паміж намій беларусамі — жыхарамі Прагі, Варшавы, Берліну? Пры тым, што іхня належнасць да "захаду" — відавочная.

8 ПРАГРАМА ТВ З 10 ДА 16 ЧЭРВЕНИЯ

Наша Ніва [21] 7 чэрвень 2002

**ПАНЯДЗЕЛАК,
10 ЧЭРВЕНИЯ****БТ**

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.15 Навіны.
 6.10, 7.10, 8.15 Добрай раніцы, беларусь!
 8.53 Выпускны экзамен па матэматыцы за курс базавай школы.
 9.15, 17.00 "Юрыдычна паліця". Сэрыял.
 10.05 Арэнал.
 10.45 Тэлеброметр.
 11.00, 21.50 "Сямейная паязі". Сэрыял.
 12.20 "Славянскі базар у Віцебску - 2001". Выбране.
 13.05 "Апошні жулік". Камэдзяя.
 14.10 "Тэлевізійны Дом кіно". Рэжысэр тэатру і кіно Аляксандар Карпаў мал.
 14.30 Дак. Сэрыял "Блакітная бездань". 1-я сэрыя.
 15.20 Мультфільм "Увага, чарапаха!".
 16.40 Мультфільм "Мыйадзэр".
 18.25 Зона Ікс.

СТВ

6.00, 16.45 Меншына. Людзі, падзеі, факты.
 6.35, 20.50 "Віртуальны съвет".
 6.45, 16.05 "Паэр Рэйнджэр", ці Магутныя рэйнджэры". Тэлесэрыял.
 7.10, 14.50 Мультфільмы "Съвет Бобі", "Вуншпунч", "Інспектар Гаджэт".
 8.30, 20.20 "Арт-экспрэс". Культурнае жыццё сталіцы.
 8.45 Камэдзяя "Божыя кароўкі".
 11.00 "168 гадзін".
 12.00 Навіны сусьветнай шоў-індустрыі.
 12.30 Канал гісторыі: "Прынцэса Дзіяна: праўдзівая гісторыя". Дак. фільм, 1-я сэрыя.
 13.30, 16.30, 19.00, 23.10 "24 гадзіны".
 13.45 "Прыбынак на запатрабаванне-2". Тэлесэрыял.
 17.00 "Яга, цёмная страсьць".
 18.00 "Відавочца".
 18.30 "СТВ-спорт".
 18.50 "Тэма дня".
 19.15 "Добры вечар, маленькі...".
 19.30 "Галасы зямлі маёй". Дак. фільм.
 20.40 "Арт-экспрэс". Культурнае жыццё сталіцы.
 21.20 "Царская паляваньне".
 22.30 "Вакзал мары".
 23.25 "Начны палёт".

НТВ

7.00, 7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 7.10, 7.35 Раніца на НТВ.
 7.50 Дээкткі "Сышчыкі".
 9.20 Надвор'е.
 9.25 "Надочы".
 10.40 Лялькі.
 11.20, 14.40 Крымінал.
 11.35 Тэлесэрыял "Цені зьнікаюць апоўдні", 6-я сэрыя.
 13.05 "Прынціп "Даміно". Ток-шоў.
 15.30 Mast. фільм "Я вам балей на веру".
 17.25 Крымінал. "Шчырае прызнанье".
 18.00, 21.00 "Сέньня" з Пятром Марчанкам.
 18.45 Сэрыял "Чорны крумкач".
 19.45 Сэрыял "Па імені Барон...".
 21.35 Прэм'ера. "Расейская імпэрыя".
 Праект Л. Парфенава. Частка 1-я.
 23.10 Трылер "За мякій мачыгамага".

CNN

Праграма перадач з панядзелка па чацвер

7.00 Навіны бізнесу.
 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 3.00, 5.00, 6.00 Сусьветныя навіны.
 10.00 Business Central.
 11.00, 4.00 Лары Кінг.
 12.30, 14.30, 17.30, 0.30 Навіны спорту.
 13.00, 16.00 Сусьветныя бізнес.
 15.30 Міжнародныя рэпрартаж.
 18.30, 6.30 Амерыканскі выпуск.
 19.30, 22.30 Пытаньне – адказ.
 21.30, 23.30 Сусьветныя бізнес сέньня. 0.00, 5.30 Погляд з сядзібы.
 1.00 Фінансавая гадзіна.
 2.00, 3.30 Бізнес навіны сέньня.

Эўраспорт

9.30 Тэніс. Адкрытыя чэмпіянат Францыі. Фінал. Жанчыны. Паўтор.
 11.00 Чэмпіянат съвету па футbole: агляд дня. Паўтор.
 14.00 Футбол. Адзін съвет – адзін кубак. Паўтор. Элемасопіс.
 15.00 Тэніс. Турнір АТР. Квінз. Вялікабрытанія. Жывая трансляцыя.
 20.00, 23.00, 2.00 Чэмпіянат съвету па футbole: Агляд дня.
 21.00 Лёгкая атлетыка. Гран-пры IAAF. Афіны. Жывая трансляцыя.
 0.00 Футбол. Легенды ЧС. Паўтор.
 1.30 Футбол. Кубак азіяцкай культуры. Паўтор.

**АЎТОРАК,
11 ЧЭРВЕНИЯ****БТ**

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.25 Навіны.
 6.10, 7.10, 8.10 Добрай раніцы, Беларусь!
 8.53 Выпускны экзамен па беларускай і расейскай мовах за курс сярэдняй школы.
 9.15, 17.00 "Юрыдычна паліця". Сэрыял.
 10.05, 15.45 "Навальнічныя камяні". Сэрыял для дзяцей.
 10.35 Стадыён.
 11.00, 21.50 "Сямейная паязі". Сэрыял.
 12.20 Добры дзень, Беларусь!
 13.10 А. Каяней у маст. фільме "Чалавек са звалкі".
 14.25 Дак. Сэрыял "Апошнія рэзэрвациі".
 15.20 "Апошнія рэзэрвациі".
 16.10 "Ліцьце чудаў".
 16.20 "5x5".
 18.25 Зона Ікс.
 18.35 "Наша спадчына". Карапеўскі палац у Горадні.
 18.50 "Віктар Шольхер". Mast. фільм.

Культура

ПРАГРАМА ТВ З 10 ДА 16 ЧЭРВЕНИЯ 9

Наша Ніва [21] 7 чэрвень 2002

радача 6-я.
18.45 На XII Міжнародным конкурссе імя П.Чайкоўскага.
19.45 "Партыя Italii". Маст. фільм.
21.20 "Культурная рэвалюцыя". "З усіх мастацтваў найважнейшым зъяўляецца амэрыканскіе кіно".
22.15 "Эпізоды".
23.25 "Начны палёт".

HTB

7.00, 7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 22.45 Сэньня.
7.10, 7.35 Раніца на HTB.
7.55, 9.25, 18.40 "Чорны крумкач". Сэрыял.
9.20 Надвор'е.
10.20 "Крымінальная Расея". "Фальшываманэтыкы". 2-я сэрыя.
11.20 Дэтктыу "Зынкіялія сярод жывых".
13.05 "Прынцып "Даміно". Ток-шоу.
14.40, 17.40 Крымінал.
15.30, 19.45 "На імені Барон...". Крымінальная драма. 10-я і 11-я сэрыя.
18.00, 21.00 "Сέньня" зь Пятром Марчанкам.
21.40 Зусім сакрэтна.
23.05 Трылер "Загад сэруца".
0.00 Усе зоркі чэмпіянату съвету па футболе.

Эурапорт

9.30 "Сьвет паруснага спорту" – тэлечасопіс. Паўтор.
10.00 Гольф. Паўтор.
11.00 Парусны спорт. Паўтор.
11.30, 0.15 Футбол: легенды, клясычны матыч С. Паўтор.
14.00, 19.00 Кальцевая аўтагонкі. 24 гадзіны Ле Ману. Агляд за 2001 год.
15.00 Тэніс. Турнір ATP. Квінз. Вялікабрытанія. Жывая трансляцыя.
20.00, 23.00, 2.00 Чэмпіянату съвету па футболе: агляд дні.
21.00 Кальцевая аўтагонкі. 24 гадзіны Ле Ману. Кваліфікацыя.
22.00 К-1. Пары-Бэрсі.
0.15 Футбол. Кубок азіяцкай культуры. Паўтор.
1.00 Ралі Акропаліс.

OPT

8.00, 11.00 Навіны.
8.15, 17.25 "Сімейная повязі". Сэрыял.
6.15 Маст. фільм "Чорны акіян".
10.45 "Ералаш".
11.15 Дак-дэтктыу. "Са зладзея ў грэхі". Справа 2001 году.
11.45 Футбол. Чэмпіянат съвету. Эборная Тунісу – эборная Японіі. Трансляцыя з Японіі.
16.00 Вялікае міцьцё.
17.00 Вячэрняя навіны.
18.25 Дак-дэтктыу. "Трайанская конь". Справа 2002 году.
19.00 Попе цудау.
20.00 Час.
20.35 Маст. фільм "Рокі-3".
22.30 "Іншы час".
23.15 "Вялікі футболь". Ток-шоу.
23.45 Чэмпіянату съвету па футболе.

PTP

8.00, 9.00, 16.30, 19.00 Весткі.

8.10 Маг сям'я.
9.20 Футбол. Чэмпіянату съвету. Эборная Бельгіі – эборная Рашія.
14.20 Футбол. Чэмпіянату съвету. Эборная Польшчы – эборная ЗША.
16.50 "Практыкаваны ў атмасфэры".
Дак. фільм.
17.50 Камісар Рэкс". Тэлесэрыял.
18.50 Дабранач, дзеци!
19.35 Місцоўчы час. Весткі – Москва.
19.55 Футбол. Чэмпіянату съвету. Эборная Беларусь – эборная Расея.
Дзэнінкі чэмпіянату съвету па футболе.
22.05 Маст. фільм "Мама, не бядуй!"
23.50 Прэм'ера. Маст. фільм "Гатака" (ЗША). 1997 г.

Культура

9.15 "Рамантыка рамансу".

9.40 "Справа №195 Дзымітрыя Ліхачова", "Забытые месцы". Дак. фільмы.
10.25 "Кветачка сямі коперай".
Мультфільм.
10.45 Эпізоды.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Навіны культуры.
11.40 "Прыгоды Болека і Лёлека".
Мультфільм.
11.50 Разам з Фафалем.
12.05 Чым жыве Расея.
12.20 "Культурная рэвалюцыя". "З усіх мастацтваў найважнейшым зъяўляецца амэрыканскіе кіно".
13.15 "Урокі расейскай". І. Бунін. "Цёмныя прысады". Чытае Ала Дзямідава.
13.30 "Буданброкі". Тэлесэрыял.
14.30 Архітэктурная галерэя.
14.45 Улада факту.
15.10 "Горас і Ціна". Тэлесэрыял.
15.35 "Казка па мяртвой царзуну і сем аскілу". Мультфільм.
16.10 Сэнсацыя! Сэнсацыя? Сэнсацыя...
16.40 "Абводны канал". Дак. фільм.
17.50 "Ваганін жыцьцевых токав".
Відаэфільм. Рэжысэр Я. Пашэўскі.
18.15 "Хто там...".
18.45 На XII Міжнародным конкурссе імя П.Чайкоўскага.

HTB

7.00, 7.30, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сέньня.
7.10, 7.35 Раніца на HTB.

7.55 Сэрыял "Чорны крумкач".
9.20 Надвор'е.
9.25 "Шоў Алены Сцепаненкі".
10.20 Георгі Боас у праграме "Расылінае жыцце".
11.20 Камедыя Карэна Шахназараўва "Кур'ер".
13.05 "Фэнамінальны талент". "Правя будзе...".

CTB

14.00 Плэсы-чарт.

14.40, 17.40 Крымінал.
15.30 "Па імені Барон...". Крымінальная драма.
16.40 "Увага: вышук!". "Удалая праўка".
18.00, 21.00 "Сέньня" зь Пятром Марчанкам.
18.35 "Свабода слова".
20.10 Крымінальная Расея.
21.30 Камедыя "Як зрабіць з жонкі пачвару".
23.30 "Усе адразу!".
0.10 Кіно не для ўсіх. Вудзі Ален. "Разбіраючы Гары". Камедыя (ЗША).

CNN

7.00 Навіны бізнесу.

12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 2.00, 3.00, 5.00, 6.00 Сусветныя навіны.
10.00 Business Central.
11.00, 4.00 Лары Кінг.
12.30, 14.30, 17.30, 0.30 Навіны спорту.
13.00, 16.00 Сусветныя бізнес.

OPT

15.30 Міжнародныя рапортаж. 18.30, 6.30 Амэрыканскі выпуск.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

8 канал

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

21.30, 23.30 Сусветныя бізнес сέньня.

22.30 Музичныя пакой.

0.00, 5.30 Погляд з сэрадзіні.

17.30 Мультфільм "Віні Пух і дзень турбот".

17.45 Сэрыял "Масад".

18.30 Тэлекрама.

19.30, 22.30 Пытаныне – адказ.

</div

Томас Венцлава ня толькі літаратор, гісторык і культуроляг, але й дысыдэнт, які зъехаў з Савецкага Саюзу на Захад у 1977 г. Большую частку свайго працоўнага часу ён аддае выкладанню славянскіх моваў і літаратуре ў Ельскім унівэрсытэце, што ў ЗША. Разам з тым, прафэсар Венцлава пільна сочыць за гісторыяй і разьвіццем беларускай культуры. Чытаў ён і адноўленую "Нашу Ніву".

На пачатку XX ст. Беларусь стала калыскаю многіх мастацкіх плыняў, што перадвызначылі шлях сусветнага мастацтва. Ці можа паўтарыцца гэты цуд? Якое месца займае панятак нацыянальнага ў сучаснай культуре? Што адметнага ў беларускім краявідзе і чаму мастак Марк Шагал беларус? Пра гэта супрацоўнікам "НН" распавядае літоўскі паэт і амерыканскі прафэсар Томас Венцлава.

"НН": Скажыце, калі ласка, ці ёсьць у Вашым уяўленні візуальны вобраз Беларусі?

Томас Венцлава: Яшчэ ў раннім юнацтве, у савецкія часы, я німала падарожнічаў па Беларусі, асабліва па мясыцінах, цікавых і для літоўцаў, якія і нашая спадчына, — Наваградак з акругаю, Ліда, Гальшаны, Горадня. Я праліў зі сябрамі на байдарках увесі Нёман, ад вёскі Пясочнае, ад Мікалаеўшчыны, дзе нарадзіўся Якуб Колас, і далей праз Стоўпцы, праз Горадню ў Літву да самага Балтыйскага мора. Было гэта ў 1957-м. Са сваім бацькам некалькі быў на Нарачы. Тады ж быў ў Гервятах на Астравеччыне, дзе знайшлі літоўскамоўных жыхароў, якія тады ўтваралі большасць. Словам, Беларусь большему ведаю, ня раз быў у Менску, Віцебску, Магілёве, Гомелі — у мясыцінах, якія з традыцыйнай Літвой маюць мала супольнага. Так што гэты край мне знаёмы. Візуальна ён вельмі нагадвае Літву, падобная і архітэктура.

Бліжэй да Вільні — такія самыя катализція барочныя касцёлы, а калі цэрквы — дык і ў нас ёсьць падобныя цэрквы. Вельмі падобныя пэйзажы, і рака тая самая, і возера Нарач, якое большасць літоўцаў заўсёды лічылі сваім, прынамсі часткова — такога ж вялікага свайго возера мы ў Літве ня маем, а Нарач такая літоўская па натуре, я б сказаў...

Бліжэй да Прывілі, на Палесці — зусім іншыя пэйзажы, якіх у Літве амаль не сустрэнем. Ці вось Белавежа, дзе я таксама быў, — такога дрымотнага лесу ў Літве цяпер таксама амаль няма... Беларускі пэйзаж больш аб'ёмны, грунтавы, трывалы, шырэйшы, большага маштабу. Але так лягічна і натуральна пераходзіць адзін беларускі пэйзаж на другі. І, пераяжджаючы мяжу, розніцы амаль не заўважаеш. У гэтым сэнсе сумежжа нашых краёў яшчэ ад часоў Вялікага княства мала адрозніваецца візуальна.

"НН": Як на Вашую думку, творы Шагала, Суціна, Стамінскага ствараюць беларускую прастору? Ці сведчаць яны пра беларускасць?

Т.В.: Я ведаю архітэктуру Беларусі — цэрквы, замкі. Ведаю Менск, Віцебск, іншыя места. Але жывапісу і скульптуры амаль ня ведаю. Я чуў некаторыя імёны і бачыў некаторыя творы ў музэях, пераважна маладзецкія працы сацреалізму. Але Шагала, Стамінскага, Магілёва — гэтых я ведаю добра...

У гэтым сэнсе людзі, якія жывуць на тэрыторыі Беларусі і малююць яе лінейшыфт, людзей, традыціі, якія яны нясуць, позна, належаць і беларускай культуре, нават калі разам з тым яны далаўчаны і да якой іншай культуры. Шагал таксама належыць і да французскай культуры, і да жыдоўскай. Ён пісаў жыдоўскія традыцыі, жыдоўскія нацыянальныя тыпажы, што-

"Нашыя нацыі маладыя й моцныя..."

Гутарка з Томасам Венцлавам у віленскай рэдакцыі "Нашай Нівы"



Томас Венцлава

дзённае жыццё гораду, які знаходзіцца, аднак, у Беларусі. Я мяркую, што гэта слушна — лічыць такіх творцаў беларускімі. Шагал, напэўна, у маленстве пераважна гаварыў на ідиш, але ў часы свайго юнацтва ў Віцебску гаварыў з людзімі па-беларуску. Так што гэта слушна пазыцыя — лічыць гэтых творцаў прыналежнымі да беларускіх традыцій часткова ці ў найбольшай частцы. Гэта пэўна тыхыцца й Малевіч, які належыць і да расейскай культуры, бо доўгі час працаваў у Рәсей. Гэта жа ён належыць і сусветнай культуре як пачынальнік абстракцыянізму. І Стамінскі — які нарадзіўся ў правёўніцтве ў Беларусі — прадстаўляе беларускую культуру. Файна, што беларусы лічыць Шагала сваім. А літоўцы ня здолелі прыўласціць свайго земляка Лішыцца (Жак Лішыц, слынны скульптар-кубіст, народзіўся ў Друскеніках, у 18 гадоў эміграваў у Францыю). Ягоная скульптура Божая Маці для кляштара ў Асы, 1956 г., лічыцца шэдэўрам у гэтым жанры — рэд.). У Літве творцаў жыдоўскай паходжаніні прымаюць толькі часткова — тут ёсьць пэўныя лягтэнты антысемітізму, хадзіць непрыемна пра гэта казаць: маўляў, калі жыў, значыць — ня наш. Тым часам, калі ён жыў у Літве, працаваў у Літве — ён наш.

"НН": Якое месца, на Ваш погляд, займае выяўленчае мастацтва ў сучаснай культуре?

Т.В.: Сучаснае выяўленчае мастацтва перажывае пэўную крызу, бо мастацтва, якое было ў XX ст., нават абстрактнага, ужо няма. Мастацтва ёсьць канцептуальнае, ёсьць мінімалісцкае, мастацтва ёсьць такое і гэтае, але традыцыйны жывапіс набывае найбольш маргінальнае значэнне. Ёсьць людзі, якія працаваюць у гэтых сферы, але менш, чым было. Надышлі новыя часы, часы інсталяцый, хэп-пінгаў — я ня вялікі прыхільнік гэтага, але яны маюць сваю аўдыторию, маюць права на жыццё. І ў тых рэчах ужо цяжка вылучыць нацыянальныя традыцыі і міжнацыянальныя. Але ў выяўленчым мастацтве, наколькі яно ні было, б фігуратыўным і абстрактным, нацыянальныя элемэнты застаюцца. Нават калі мастак адмыслова да гэтага не імкнецца. Гэта ўсё роўна як паэт: ён піша на такой, а не на іншай мове. Так і мастак, які ўзгадаўся ў Беларусі, нават вельмі мадэрнісці і інтэрнацыянальны, — непазыбежна, адмыслова да того не імкнучыся, праявіць свае нацыянальныя рысы, элемэнты нацыянальной школы ў ягонай творчасці выяўляцца. Справа крэтыкай — тая рысы, элемэнты адсачыць. Творца можа быць вельмі інтэрнацыянальны ў сваёй творчасці, працаваць недзе на чужынне, але, калі

ён уважае сябе за беларуса, літоўца, паліка альбо немца (хоць жыве, да прыкладу, у Амэрыцы), напэўна будзе належаць да тae культуры, якую сам для сябе выбірае.

Вось вам прыклад, праўда, не з мастацтва, а з літаратуры. Вы ведаеце такога французскага паэта, якога літоўцы трymаюць за літоўца, які нарадзіўся і вырас у Беларусі (у мястэчку Чарэя, цяпер Чашніцкі раён. — рэд.), — Оскара Мілаша. Цяпер якраз адзначаеца яго юбілей. Міле нават абязцілі з Менску адвезыць ў Чарэю, ягоны родны фальварак, дзе я ніколі ня быў, хоць я нават пераклаў на літоўскую мову некалькі японскіх вершаў. Цяжка сказаць, да якой культуры ён належыць. Пісаў па-француску, дык французы маюць права лічыць яго сваім — як Шагала, што жыве у Францыі, лічыць французкім мастерком жыдоўскага паходжання, беларускага паходжання. Літоўцы — лічыцца Мілаша літоўцам, бо ён быў прыхільнікам Літвы, працаваў на карысць Літвы, супрацоўнічаў з літоўскай амбасадай. Яго нават хадзіць зрабіць літоўскім паслом, але ён адмовіўся, працаваў толькі дарадцам амбасадара. Паліяк яго таксама лічыць сваім, бо ён паходзіць з польскамоўнай арыстакратыі. Яго маці была жыдоўкай, так што жыды таксама яго лічыць сваім. Ён і пісаў на жыдоўскім тэму, у ягонай творчасці вялікую ролю адыгралі кабалістычныя матывы, матывы Хагады, жыдоўскія традыцыі. Беларусы яго таксама лічыць сваім і маюць на тое падставы, бо ён нарадзіўся і вырас у тым пэйзаже, атачэнні. У яго творчасці гэта адлюстравалася. Усё ж вельмі істотна, што чалавек абірае сам. Мілаш палітычна абраў Літву і сябе называў літоўцам, і таму, напэўна, літоўскі элемент, як мы яго вызначаем, у яго творчасці больш важкі, чым які іншы. Хадзіць ён, несумненна, мае і шмат іншых элементаў у сваёй творчасці.

"НН": Ці можна гаварыць пра тое, што нацыянальныя мастацкія школы ёсць ж існуюць па-за інтэрнацыянальным авангардным мастацтвам? І якое месца сёняня могуць займаць нацыянальныя асаблівасці ў мастацкай культуре? Гэта анахронізм ці падмурок для "высокага" мастацтва?

Т.В.: Я люблю мастацтва, я ведаю выяўленчае мастацтва — асабліва другой паловы XX ст. Пазыўнайшыя павесы, сёньняшні дзень мастацтва мяне менш цікавяць, і я таму меней пра гэта разажаў. Сучаснае мастацтва, асабліва канцептуальнае, у сваёй значайнай частцы выражае сацыяльную і нават палітычную пазыцыю. Вельмі часта гэта social political statement — пэўныя "устаноўкі" сацыяльнай палітыкі. Якія выглядае гэта дзіўным, гэта адпавядае колішнім агітацыйным традыцыям

у мастацтве, якое нам у савецкія часы здавалася непрымальнай і чужой. На маю думку, найноўшее канцептуальнае мастацтва менавіта гэту нішу і займае — пэўных публіцыстычных заяў, публіцыстыкі. Часткова — і сферу філязофіі. Думаю, што ў гэтак званых новых формах сучаснага мастацтва можна выяўіць і пэўную філязофікі погляды. Інакш, чым у жывапісе. Авангарднае мастацтва немалую ролю адыграла ў фармаванні філязофікі погляду ў савецце — сродкам выяўленчага мастацтва. Гэта работі наш Чурлёніс (які падаўся ў Друскеніках, так што беларусы таксама могуць лічыць яго частковым сваім). Можна дзець і іншыя прыклады — скажам, Сэзан. Несумненна, у яго творчасці адчуваецца ясная філязофікі пазыцыя. І Мэрлён-Панці пра гэта цаляе вялікае даследаванье напісаў...

Мастацтва пачатку XX ст., якое было — сюрреалістычнае, рэалістычнае, абстракцыяністкае альбо постімпрэсіяністкае, — яно ўсё ж выражает пэўную філязофікі пазыцыю мастака. Але філязофікую пазыцыю можна выяўіць і новымі формамі, якія для мяне больш чужкі, чым формы жывапісу XX ст.

Мяркую, што мастацтва заўсёды знайдзе способы заняць значную нішу ў грамадстве, хоць ягоныя формы і зъмяніўца. І што ўпльывы мастацтва на грамадство на змены і разъвіццё формаў.

"НН": Усё часцей даводзіцца чуць, што супраўднае мастацтва рабіцца рэччу элітарнай, малада-ступнай сярэдняму глядчу, адбываецца адчужкуньне мастацтва ад большасці людзей...

Т.В.: Катэгорычна ня згодны! Возьмем XIX ст. Літоўскі ці беларускі селянін (а нашыя нацыі тады былі сялянскімі) бачыў мастацтва вакол сябе — народнае мастацтва, народны строй, упрыгожаны ў цэрквях, кръскі прыдарожныя, народную скульптуру. Ён ня быў аддалены ад мастацтва, але ён зусім нічога ня чуў, ня ведаў пра Рэмбранта, Акропаль, Вэляскеса, Мікеланджела. Цяпер сучасны чалавек — хадзіць меўжы ствараюць якія праблемы — усё ж можа пасеяць і пабачыць Рым, Эрмітаж, Вільню ці музэй Чурлёніса ў Коўне, ці Люўр у Парыже. Пабачыць вялікае мастацтва людзі маюць больш магчымасцю, чым у XIX ст.

Звычайнікі людзі могуць больш. Хадзіць ўсе гэтыя магчымасці выкарыстоўваюць і, можа, ня ўсе могуць імі скарыстацца. Апрача таго, ёсьць Інтэрнэт, таксама не для ўсіх яшчэ даступны, але зь цягам часу ён будзе рабіцца больш даступным. Ёсьць такія рэчы, як рэпрадукцыя, выдатныя альбомы, якіх не было ў XIX і XVIII ст. З гэтага ўсёго можна атрымаваць уяўленне пра вялікае мастацтва, нават не наведваючы музэяў, на бачачы арыгіналы. Вядома, уяўленне будзе. Думаю, што чалавек XXI ст. да вялікага мастацтва можа далаўчыцца лягчай і больш, чым 100—200 гадоў таму.

"НН": Якая будучыня можа чахаць беларускую і літоўскую культуры ў сусветнай глядзілізацыі?

Т.В.: Здараўца працаваць нечаканыя рэчы. Вы ўзгадалі Віцебск — я сам вельмі зъдзіўся, даведаўшыся, што быў такі момант, калі Віцебск быў найвялікім мастацкім цэнтрам ў савецце. Напэўна большым, чым Парыж у той самы момант. Бо ў Віцебску працавалі Малевіч, Шагал, Лісіцкі і іншыя... У Віцебску ў тых самых часах жыву і Бахчын, з імі ўсімі супраўднічай. Так што Віцебск быў сусветным мастацкім цэнтрам, хадзіць ўядоўга. А іншыя відзе, што відзе? Ці можна спадзявацца, што нашыя мясыціны — Беларусь, Літва — стане ў цэнтрамі сусветнага мастацтва. І што? Цяжка сказаць. Але можна спадзявацца. Між іншым, Вільня лічыцца адным з найбуйнейшых ў савецце тэатральнымі цэнтрамі. Так што Віцебск нечаканыя рэчы. Вы ўзгадалі Віцебск — я сам вельмі зъдзіўся, даведаўшыся, што быў такі момант, калі Віцебск быў найвялікім тэатральнымі цэнтрамі. І што? Некрошус, Тумінас, Каршуновас супраўдны вядомыя. Можна казаць, што Вільня для сучаснага тэатру — можна, не як Віцебск некалі для мастацтва, але нешта пароўнальнае... Можна вেрыць, што гэта ж станецца і зь Менскам, і, можа, з Магілёвам, і з Горад

Азэрбайджан глядзіць на Захад

Апошнім часам у сусьеветнай палітыцы ўсё большую ролю пачынае адыграваць так званы "касьпійскі фактар". Багаты на запасы энэрганосбітаў рэгіён Касьпійскага мора прыцягвае значную ўвагу ўсіх "моцных гэтага свету" і падобна, што ў найбліжэйшым часе ён зробіцца галоўной арэнай супрацьстаянья паміж Злучанымі Штатамі і Расеяй. ЗША крэўна зацікаўленыя ў зъмяншэнні залежнасці Захаду ад нафты краінаў Пэрсідзкага затокі. А Расея адразу па распадзе СССР абвясціла гэты рэгіён "зонай сваіх жыццёвых інтарэсаў". Абмеркаванье "касьпійскага пытання" сталася авбязковым пунктам усіх "самітаў" кіраўнікоў гэтых дзяржаваў. Дый мэта вокамгненнага пашырэння амэрыканскай прысутнасці ў Цэнтральнай Азіі апошнімі месцамі — найперш Касьпій.

У гэтым кантэксьце найбольш цікавай і шматзначнай падаецца пазыцыя адной з прыкасьпійскіх краінаў — Азэрбайджану. Сярод сваіх суседзяў ён пасыльдоўна "трымае абарону" супраць расейскай экспансіі ў рэгіёне. І дэманстратыўна чакае на "падмогу" з Захаду. Пра тое, што гэткая пазыцыя адной з быльых рэспублік СССР не застаецца без увагі, укосна сведчыць нядыўні візит у гэту мусульманскую краіну папы Яна Паўла II. Пастарская місія пантыфіка ў краі, дзе ўсяго калі 200 католікаў, была больш падобная да акцыі па рэкламаванні краіны на Захадзе.

Для большасці ж беларусаў "краіна агнёў"^{*}, нягледзячы на амаль 70-гадове існаванне ў рамках адзінай дзяржавы, дасюль застаецца "белай плямай". Між тым, з улікам паступовага выхаду Беларусі з-пад уплыwu Москвы і неабходнасці мець уласную замежную палітыку і зайнамаць уласную пазыцыю па ўсіх проблемах, што хвалююць рэшту свету, варта лепш знаёміцца з нашымі верагоднымі контрагентамі ў гэтай палітыцы.

Пропаную ўваже чытчачой скарочаны пераклад рэфэрату вядомага азэрбайджанскага палітоляга і тэлекампаніі EGM Хіджран Аліевай на міжнароднай канфэрэнцыі "Усход—Захад. Набліжэнне і падзеі. Гісторыя і сучаснасць" (Варшава, 10 траўня 2002).

Ігар Лялькоў

Былыя "братнія рэспублікі" СССР вельмі кепска ведалі адна адну. Перш за ўсё, з прычыны спэцыфічнай арганізацыі савецкае навукі, калі ўсё, што выклікала спрэчкі і парушала "ідэялагічнае адзінства", хавалася ў замоўчавалася.

Савецкі міт пра ўсеагульны дабрабыт дарэшты вычарпаў сябе яшчэ да часу "перабудовы". Аднак хтосьці яшча доўгі час не жадаў раззвіцця з ідэямі гегелеўскага духу (у асноўным гэта тычыцца расеіцаў), хтосьці перакрочыў цераз сваю "савецкасць" цывілізаваным спосабам (як краіны Балты), а хтосьці так да канца ўзразумеў, што ўвогуле быў ёй закрануты.

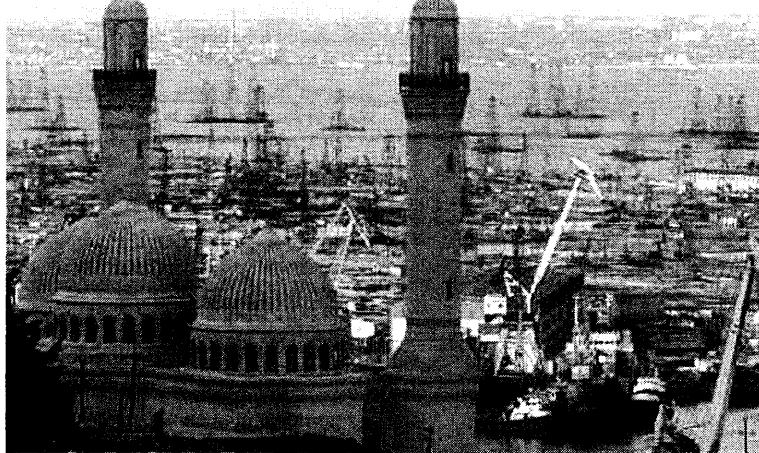
Азэрбайджанец ня мог прыніць савецкі міт з прычыны сваёй "прыземленасці", скептычнага стаўлення да любых міражоў, што выходзяць за рамкі штодзённага жыцця. Ягоная прастора/час фармавалася вакол паняткаў "квартал" (пазэрбайджанску "мягяльла") — пэўная аўтанаомія, а ня частка чагосяці, як у слове "квартал"), "сям'я", "кола крэўных" (пазэрбайджанску "гогум-яграба" — тая самая аўтанаомія), "пляціздённы сьвет" ("бешкюлюк дун'я", то бок "ня варт штосьці плянаваць на тэрмін, большы за пяць дзён"). Ягоная сакральная простора традыцыйна абліжоўвалася домам і сям'ёю, куды са-

вецкая ідэалёгія практычна не прасочвалася. Ён прызываўся да таго, што навакольны сьвет варожы або прынамсі небяспечны для яго й ягоных блізкіх, таму трэба да яго адаптавацца юнія бранца за справы, што выходитзіць за межы забесьпячэння сямейнага дабрабыту.

Азэрбайджанец ня быў "сапраўдным" падданым савецкай імперыі, не пачувався ѹрамаўдзінам вялікай краіны (хіба адчуваў далучанасць да перамогі ў "айтынай вайне"), але ён прызываўся жыцца практычна без грамадзянскіх правоў, навучыўся па-майстэрску прыстаўкоўца.

Азэрбайджанец у савецкія часы атаясамліваўся з гандляром гваздыкамі на расейскім базары. Палову заробленых грошай ён выдаткоўваў на азэрбайджана-расейскія "сувязі", палову — на ліквідацію наступствіў гэтых сувязі ў недалёкіх ад базару вэнэралягічных лякарнях. Пасыль вяртаўся да родных бакінскіх парнікоў, так і не пашпацьраваўшы па Краснай плошчы. Ён абсалютна не задумваўся пра тое, што менавіта Азэрбайджан доўгі час напалову забяспечваў энэргарэсурсамі савецкую імперыю. Дагэтуль ад 1 да 3 мільёнаў азэрбайджанцаў зарабляюць менавіта ў Расеі.

Але з'вернемся да часу "перабудовы" і распаду СССР, калі ўсё прыхаванае і прыціснутае



Нядыўна пабудаваны мячэт узвышаецца на фоне нафтавых вежаў на ўз্যбярэжжы Касьпійскага мора ў Баку.

пачало выходзіць вонкі. Адной зь першых праўляў гэтага стаўся канфлікт у Карабаху ў лютым 1988 г. Напярэдадні Акадэмія навук Арменіі напісала ў Москву пэтыцію, у якой прасіла перадаць Армянскай ССР тэрыторыі Нагорна-Карабахскай аўтаномнай вобласці ў Нахічэванскай АССР. Пасыль масавых выступленняў тамтэйшых армянаў за далучэнне да Арmenіі ў Азэрбайджан з Нагорнага Карабаху пайшлі першыя ўзекачы.

Аднак публікы пра канфлікт звязліся ў "цэнтральных газетах" толькі пасыль падзеяў у Сумгаіце, дзе бежанцы-азэрбайджанцы ў сярэдзіне 1988 г. адказалі гвалтам на армянскія гвалты ў Сыцепанакерце. У расеіцаў і іншых жыхароў эўрапейскіх частак СССР, што за дойгія паваенныя гады адвыкли ад масавага гвалту ў беспарадкаў, падзеі ў Сумгаіце выклікалі шок.

Аднак савецкая масавая сувядомасць, не без дапамогі прэсы, хутка ўклала гэтую страшную падзею ў свае схемы. Аднавілася ўяўленьне пра наистрыманых, фанатычных і жорсткіх мусульманаў. Азэрбайджанцы — мусульмане-шыіты ў цюркі адначасова — цудоўна адпавядалі дзвум аднолькава непрыемным стэрэotypам. Як шыіты яны мелі "крэйчынай сувязі" з іранскай рэвалюцыяй (цяпер месяца іранцаў-шыітаў, увасаблення "мусульманскай пагрозы", занялі вахабіты). Як цюркі яны былі амаль туркамі, уяўленьне пра якіх у Расеі звязанае з вобразам янычараў, што бязылітасна забіваюць хрысьціянскіх жанчын і дзіцей. Ня дзіва, што большасць насельніцтва Саюзу адразу ўзяла армянскі бок.

Тагачасная "цэнтральная прэса" поўнілася фантастычнымі малюнкамі падзеяў у Азэрбайджане. Сьевецкі Народны фронт мог быць названы ісламскай арганізацыяй, мітынгі ў падтрымку іранскіх азэрбайджанцаў — ха-

мейнісцкімі.

Перапалоханае "расейскамоўнае" насельніцтва пачало выяжджаць з Азэрбайджану. Частымі зрабіліся выпадкі гвалту на расейскіх базарах, ахвярамі якіх сталіся тысячы мірных азэрбайджанскіх гандляроў. У азэрбайджанцаў ўсё гэта выклікала пачуцьце адчаю, немагчымасці праўбіца праці мур забабонаў, якія нараджалі дэзінформацыю, што яшчэ больш замацоўвалі гэтых забабоны.

Народ, які прызываўся быў да думкі, што адзіна магчымы шлях здабыцца справядлівасці — паскардзіцца "наверх", мусіць самастойна вырашыць свае праўлемы. Магчымы, менавіта тады ўпершыню за 72 гады азэрбайджанец успомніў пра панятак "свабода". Спачатку з "дому", са-

нцыпам няма ніякіх сур'ёзных альтэрнатываў — ані камуністычнай, ані "ісламіцкай". Адкуль жа ўзялося гэтае "заходніцтва"?

Каўказ здаўна цікавіў заходнія краіны багатымі нафтавымі рэсурсамі. Вядома ж, бяз нафты і прадуктаў зь яе немагчыма ваяваць. Падчас першага сусьеветнае вайны Клемансо казаў, што "адна кропля нафты каштует адной кропля крыві нашых жаўнераў", а Гітлер падчас другога сусьеветнай любым коштам імкнуўся авалодаць бакінскімі нафтавымі радовішчамі. Менавіта на бакінскіх съідравінах стварыў сваё вялізарнае багацце фундатар Нобэлеўскай прэміі й вынаходнік дынаміту Альфред Нобэль. Ён харктырызваў гэты рэгіён наступным чынам: "Тут перамішаныя нафта, кроў і палітыка". Гаспадарамі азэрбайджанскай нафты былі тады ангельцы і немцы. Толькі пасыль пераходу ў руки бальшавікоў замежны капітал пакінуў гэты край.

У канцы XIX — пачатку XX ст. у Азэрбайджане вялася напружаная культурная праца, якая зрабіла азэрбайджанцаў першапраходцамі ў мусульманскім съвеце. Тут звязліся першыя опэра, першыя тэатар, першыя сатырычныя часопіс

"Мола Насрадын", слава якога разышлася далёка за межы Азэрбайджану, першыя мусульманскія газеты ў Расеі. Гэтыя ланцуг сканчаецца авбяшчэннем першага рэспублікі ў мусульманскім съвеце — Азэрбайджанскай Дэмакратычнай Рэспублікі (турцыя была другой), якая адначасна была першай азэрбайджанскай нацыянальнай дзяржавай, — і першым пераходам з арабскага алфабету на лацінскі (турцыя і тут пайшла з азэрбайджанцамі). Чачнцы клічучы азэрбайджанскіх "нацыяналісту" "кяфілі" ("ніверні", "тыя, хто згубіў веру"), бо нават ва ўмовах вайны з Арменіяй азэрбайджанскі нацыянальны рух застаўся "заходнікам" і дэмакратычным. Нават згубіўшы 20% сваёй тэрыторыі, Азэрбайджан выступае за мірнае ўрэгульванне канфлікту з дапамогаю замежных назіральнікамі, а не імкніца адваяваць сваю землі. Цяжка сабе ўяўці, што б засталася, напрыклад, ад расейскага лібералізму, каб Расея згубіла пяту частку сваёй тэрыторыі й была вымушаная прыняць 20 млн. бежанцаў (1,5 млн. для Азэрбайджану — тое саме, што 20 млн. для Расеі). Між тым, у сёньняшнім Азэрбайджане няма ніводнага паважнага палітычнага руху, які выступаў бы з лёзунгамі антылібералізму і антызаходніцтва.

Перад Азэрбайджанам стаіць мноства ўнутраных праблемаў. Траба недзе разымасыцца паўтара мільёна бежанцаў з акупаваных тэрыторый, знайсці мірныя шляхі ўрэгульвання каралявскага канфлікту, хутчэй вызначыць статус Касьпійскага мора... Шлях Азэрбайджану да дэмакратычнай дзяржавы Азэрбайджанам абрае быць доўгім і цяжкім, але з "заходнія" кірунку раззвіцця гэтае краіна наўрад ці калі саб'ецица.

Хіджран Аліева

* Назва Азэрбайджан паходзіць ад персыдзкага слова *азэр* ("агонь"). Азэрбайджан — "краіна агнёў", знямі, на які гарыць вечны агні сівітынай заразістыму — рэлігій аўтахтонных персыдзкіх насељнікаў гэтага краю.



Ян Павал II з Гейдаром Аліевым падчас дзвухдзённага візіту ў Арменію сёлета ў траўні

Непаўторная музычная хімія

На стадыёне Гвардыі ў Варшаве 7 чэрвяна адбудзеца канцэрт Роджэра Ўотэрза, аднаго з засновальнікаў "Пінк флойд". Ён напісаў большыню песьняў для таких альбомаў гурту, як "Atom Heart Mother", "Wish You Were Here", "The Wall" ці "Dark Side of the Moon". Апошні дыск, хоць з часу ягонае прэм'еры мінула 30 гадоў, штогод прадаецца ў колькасці 2–3 млн. асобнікаў. У Варшаве Ўотэрз выканава таксама кампазыцыі з сваіх сольных альбомаў, кшталт "Radio K.A.O.S." ці "Amused to Death". Гэты музыка шмат гадоў не канцэртаваў у Еўропе. З нагоды сёлетняга туру выйшаў ягоні новы альбом "Flickering Flame" з неядомымі вэрсіямі ранейшых кампазыцыяў, а таксама "Анталёгія тэкстаў і перакладаў" Ўотэрза.

— Вы на любіце выступаць на стадыёнах, падчас прэзентаціі "Dark Side of the Moon", на вытрываўшы тлуму й гвалту, нават плюнуў ў твар аднаму з найбольш агрэсіўных фанаў. Але ў Варшаве Вы абраў стадыён...

— Мая нехаць да канцэртаў на стадыёнах зьявілася ў 70-х ад агульнай стомленасці жыццём у гурце, ад прадчування ягонага распаду, а не таму, што я не люблю шматтысячных аўдыторый. Так, у Паўднёвай Амэрыцы я мусіў граць на стадыёнах, бо ладзіць імпрэзы для меншай колькасці публікі там ня мае сэнсу. Шоў у Сан-Дыега сабрала 42 тысячи фанаў — гэта была найбольшая аўдыторыя ў маёй сольнай кар'еры. Але на канцэрце мы здолелі стварыць атмасферу інтывінасці, блізкага кантакту.

— Ці праўда, што Вы нядайна сустракаўся з колішнім калегам па "Пінк флойд" Нікам Майсанам, зь якім пасля выхаду з гурта канцавалі толькі праз 20 рокі?

— Мы на бачыліся 15 гадоў. Я падумаў, што гэта нонсэнс. На адным піскі падышло да Ніка задні, як стары сабар, ляпніў яго па пляці. Калі ён азірнуўся, дык ад зьдзіўлення мала на грымуноўся вобзем. Калі ачомаўся, запрасіў мяне на вічэр. Мы прыемна пагаварылі пра супольных знаёмых.

— Але пра "Пінк флойд" не гаварыў?

— Тэма ўспыла сама сабой, пагатоў Нік піша книгу пра "Пінк флойд". Ён звязаўся да мяне па дапамогу, за што я яму вельмі ўдзячны. Но, пачаўшы ўспамінаць, мы высыветлілі, колькі ўсяго кожны

Гутарка з Роджэрам Ўотэрзам



з нас на памятаў. Нік спадзяеца, што ў ягонай кнізе ня будзе ніводнай суб'ектыўнай пэрспэктывы, — ён прывярае факт за фактам, даючы кожнаму магчымасць выказацца. Працуе як салідны журналіст. Спадзяюся, і кніга атрымаеца салідная й вычарпальная.

— А як складаюца Вашыя стансункі з іншымі калегам па "Пінк флойд" — Рыку Райтам?

— Ён прыходзіў на адзін з маіх канцэртаў у Злучаных Штатах. Яму спадабалася, пасля выступу ён знайшоў мяне ў грымёрцы, мы пагаманілі, выпілі. Было прыемна.

— А з Дэйвідам Гілмарам вы не падтрымліваеце сувязь?

— Мы на бачыліся колькі гадоў. Але да мяне ўвесі час даходзіць звесткі пра тое, што ён робіць. Нядайна я чуў, што ад манумонтальных канцэртаў ён перайшоў да больш камерных. Адзін раз іграў у Лёндане, другі — у Парыжы. Прасіў згоды надрукаваць мае тэксты на DVD-диску. Менавіта дзеля яго выдання Дэйвід ладзіў тэя канцэрты. Ясная реч, я даў згоду. Чаму не?

— Скажыце шчыры, Вы шанавалі таленты сваіх калегаў ці лічылі, што "Пінк флойд" — гурт аднаго музыка, Роджэра Ўотэрза?

— Я заўжды падкрэсліваў, што туго непаўторную музычную хіню мы стваралі разам. Ну, можа, унёсак мой і Дэйвіда Гілмара быў крыху большы, але бяз таленту Рыка і Ніка мы не стварылі б гурта, які даў людзям столькі музычнай радасці.

— У ЗША разышлося больш за трох мільёны асобнікаў Вашага

супольнага дыску "Echoes". Але многім слухачам не спадабалася задума зъмешваць кампазыцыі з розных альбомаў гурта. Яны б аддалі перавагу хранялітчнаму падаку.

— Я пратэставаў супраць такога складання альбому, але ня змог пераканаць. Не хацелася сварыца, бо гаворка ішла пра кампазыцыі з двух альбомаў "Пінк флойд", выдадзеных ужо безь мяне.

— Што Вы думаеце пра тыя альбомы?

— "Momentary Lapse of Reason" я слухаў толькі раз, мне спадабаліся дэльве кампазыцыі. Я ведаў гісторыю стварэння альбому: хлопцам давалося паўтараць музычную сесію, бо першы запіс наагул не нагадваў "Пінк флойд". Сумна гэта. Другі альбом, "Division Bell", не магу называць іначай як "ужытковы". Яго запісалі, бо трэба было мець нараду для чарговага сусветнага канцэртнага турнэ. Гэты альбом — сапраўднае музычнае съмечыце. Дэйвід выдатны гітарыст, ён файна съпявяе, але я не лічу яго добрым кампазыгарам. Ніхай піша музыку для сваёй жонкі.

— Посьпех "Echoes" съвядчыць, што слухачы прагнучы новых кампазыцыяў "Пінк флойд". Ці ня хочаце Вы аднавіце гурт?

— Усё мінае, людзкія повязі распадаюца. Калі мы пісалі апошні супольны альбом "Final Cut", наўшы музычны і палітычны прыхільнасці розніліся настолькі, што цяжка было казаць пра далейшую сінаваньне.

— Ці слухаеце вы свае старыя альбомы?

— Я граю доўгія, па дэльве з палавай гадзінай канцэрты і таму што разу мушу падбіраць рэпертуар, каб прапанаваць фанам самае цікавае. Перад пальяднім турнэ 1999 г. я пераслухаў усе альбомы.

— На верыцца, што Вы ня памятаеце сваёго найслыннейшага альбому "Dark Side of the Moon"...

— Вядома, памятаю, але вельмі люблю яго слухаць. Я ганаруся гучаньнем, якога мы здолелі дасягнуць. Шмат нашых альбомаў цікавы ў музычным сэнсе, але гучаньце жудасна. "Dark Side of the Moon" гэта на тыхыцца. Гэта насамрэч добры альбом!

Паводле "Gesopspolitej"

Інфармацыя для бацькоў

У сувязі з пачаткам набору ў падрыхтоўчыя і першыя клясы нагадваем вам, дзе ў Менску ёсьць беларускія школы і клясы.

Беларускія школы:

Район Менску	Школа	Адрес	Асаблівасці школы
Заводзкі	68	зав.Ахоці, 17 (район вул.Енісейская, Алтайская)	Ангельская мова з падрыхтоўчай клясы
Заводзкі	гімназія 14	вул.Васінецова, 10 (район Партизанскага пр., вул.Пляханава)	Паглыбленае вывучэнне ангельской мовы+ням. мова, ёсьць басейн
Заводзкі	131	вул.Убарэвіча, 74 (Чыхырка)	Ангельская мова, харэграфічны ўхіл, патыбл. вывучэнне матэматыкі з 8-й кл.
Кастрычніцкі	89	вул.Лухавіцкая, 21 (Курадоўшчына)	Ангельская мова, фіз.-мат. ухіл з 8-й клясы
Кастрычніцкі	110	вул.Барысцайская, 66 (район вул.Казінца)	Ангельская мова з падрыхтоўчай клясы, эканамічны профіль
Ленінскі	2	пр.Ракасоўскага, 93 (Серафінка)	Паглыбленае вывучэнне французскай мовы + ангельская мова
Маскоўскі	60	вул.Лібкнэхта, 82	Ангельская мова, фіз.-мат. ухіл з 8-й клясы
Партызанскі	72	вул.Халмасірская, 59 (Дражня)	Ангельская мова з падрыхтоўчай клясы
Першамайскі	гімназія 9	вул.Сядых, 10 (Зялёны Луг)	Агульнастэльчыкі ўхіл, ангельская мова
Першамайскі	190	вул.Цікіфараўа, 19 (Уручча)	Агульнастэльчыкі ўхіл, ангельская мова
Фрунзэнскі	гімназія 4	вул.Кунцаўшчына, 18	Ангельская + нямецкая + польская ці бáўгарская мовы
Цэнтральны	гімназія-ліцей 26	вул.Камуністычная, 52	Мастацкі ліцей, набор вядзенца ў-ю клясу

Школы (съпіс няпоўны), у якіх ёсьць як беларускія, так і расейскія клясы.

Район Менску	Школы
Заводзкі	210 (Шабаны)
Кастрычніцкі	11
Ленінскі	15, 29, 40
Маскоўскі	218, 209 (Малінаўка)
Партызанскі	86, 108
Першамайскі	84 (вайсковы гарадок Уручча)
Фрунзэнскі	81
Цэнтральны	37

Пададатковую інфармацыю звязаўтася ў Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны, т.: 213-43-52 (з 12.00 да 18.00), e-mail: tbm@tbt.lingvo.minsk.by, Адрас: вул.Румянцава 13, 220005, Менск.

Аднавіць паветы

Наконт плянаў узбуйнененія беларускіх раёнаў: на трэба прыдумляць ровар, а варта ўспомніць традыцыі ВКЛ і аднавіць ваяводзтвы. Іх было восем у XVII–XVIII ст.: Віленскае (з 4 паветаў якога Ашмянскі і Браслаўскі — у Беларусі); Троцкае (Гарадзенскі і Лідзкі паветы ў Беларусі); Менскае (Менскі і Рэчыцкі паветы); Наваградзкае (Слонімскі, Ваўкавіцкі паветы); Палацкае (Палацкі павет); Віцебскае (Віцебскі і Аршанскі паветы); Берасцьцкі (Берасцьцкі і Пінскі паветы); Амсьціслаўскі (Амсьціслаўскі павет).

які гістарычна і прыродна быў звязаны з Піншчынай, у Гомельскай вобласці зусім занялou. Па-другое, адноўціца малгутнія калісці, а сёньня занядбаныя гістарычныя цэнтры, кшталту Амсьціслава. Стварэнне федэральных земляў будзе новым моцным штуршком да разъвіцця краіны, умацавае мясцове кіраванье. Да таго ж, адноўціца наша гістарычнае права на ВКЛ. Бодагаў на Захадзе лічыць беларускую нацыянальную традыцію, якая ніколі не мела юласнай традыцыі дзяржаўнасці. Гэткі імдзік вельмі кепскі. Таму, як казаў Скарына, "ды не мінуць табе прывесці старых людзей, яны жа наўчыліся суць у продкаў сваіх". Прапануе падыскутаваць наконт гэтага.

Андрэй Катлярчук, Школа балтыйскіх і ўсходнеславацкіх даследаванняў Універсітэту паўднёвага Стакгольму

Кнігі поштай

Назва

ARCHE-Пачатак 2000, №7 "Слойнік свабоды"	1500 р.
ARCHE-Пачатак 2000, №9 "Мэдыцына"	1500 р.
ARCHE-Пачатак 2001, №5 "Украінскі нумар"	3500 р.
ARCHE-Скарына 2001, №4	1000 р.
ARCHE-Скарына 2001, №6	1000 р.

Vostočnaja Vrata 0: Глебус Адам. "Post Scriptum". 176 с.

Vostočnaja Vrata 1: Быкаў Васіль. "Пахаджане". 192 с. Кніга

Піт Паўлаў: “Вольскі нікому не дае съпявань”

Піт Паўлаў — адзін з самых харызматычных беларускіх рок-музыкаў. Сваім калірнымі ён не саступае колегу Вольскому, разам з якім утворае на сцене пярэдні край Незалежнай Рэспублікі Мроя. Адзін з найбуйнейшых аўтараў на беларускім музычным рынке пакуль бракуе. На ўскідку згадваюцца хібы альбом “Жывем” Аляксандра Кацікава на вершы Ларысы Геніюш, выдадзены пад шыльдай “Песняроў”, ды “Цацачная крама” Вайцюшкевіча. Адзін з Пітавых праектаў — “Гарацкія” — ужо заяўлены сынглам з шасцю песнямі. На хваліх Беларускай службы радыё “Свабода” зь Пітам Паўлавым гутарыў Зміцер Падбярэскі.

Піт Паўлаў: “Гарацкія” — гэта слова, якім людзі карыстаюцца, яно існуе ў побыце, ёсьць нават такая фраза: “Пагналі нашы гарацкія”. Вось такі сэнс мы ўкладалі ў назыву праекту, толькі што самі слова напісаны адмыслова з памылкай. Но часам мы ўжоўлем сябе занадта гарацкімі, забываюцца нават, адкуль мы паходзім. А кожны гарацкі мусіц разумець, што горад — вельмі ўмоўная рэч, асабліва сёняня, калі ў вёсцы можна мець кампьютар і, падлучыўшыся да Інтэрнэту, не адчуваць ніякіх проблемаў з камунікацыяй. Горад — гэта проста месца, дзе ты тусяешся, жывеш, і болей нічога!

— **Назва праекту ўплывае на музыку?**

П.П.: Так! Мы робім такую ўрбаністичную музыку, яна прызначана для выканання ў маленікіх клубах, у канцэртных залях, можа выконвацца і на пленэрах. У ёй гарацкая энергія, асацыяцыі: асфальт, ліхтары, трамваі — гэта ўсё горад.

— **І што, ніякае прывязкі да роднага карэнія?**

П.П.: Як гэта? Хіба я мог ня выканыць у новым праекте народны твор? Усё сваё музычнае жыццё імкнуся спалучыць рокавую традыцыю з нейкай аўтэнтычнай беларускай. Гэта чуваць яшчэ на першых альбомах “NRM”, дзе

менавіта з майго пасылу былі зробленыя апрацоўкі народнай “Мела мамка трэсіночкі” ды іншых песен. Я ўвеселі час імкнушыся ўкладаць у роўкавыя песні такія цытаты з фальклёру — імітаваць на гітары гучаньне дуды ці яшчэ ніякіх інструменту.

Цяпер мне ўжо больш цікава выкарстоўваць са-праўдныя народ-ныя інструменты: дарбуку (на ёй у “Гарацкіх” грае Масуд Талібані, наш беларускі курд), домру, мандаліну — на іх ужо я разжу. Ліра ў праекце таксама будзе, магчыма, нават дуда, але ў мене няма пакуль дуды. Цяпер вось нечакана з'явіўся ў нас такі інструмент, ён не традыцыйны беларускі, але акустычны — туба.

— **Гэта замест бас-гітары?**

П.П.: У “Гарацкіх” яны гучаны разам. У тубы вельмі аўтэнтычнае гучаньне, яно мне вельмі падабаецца.

— **А тое, што Піт Паўлаў, які раней ня надта быў заўажныў**

вакальнім майстэрствам, тут съпявает — гэта таксама частка агульнай задумы?

П.П.: Адна з галоўных! Я ўвеселі час хацець съпяваньці...

— **А Вольскі не даваў...**

П.П.: Вольскі нікому не дае побач з сабой съпяваньці. Трэ было неяк выйсці з гэтай ситуацыі.

— **Чаму сольны праект рабіўся без звязкіх калегаў?**

П.П.: Гэта таксама частка агульнай задумы. У мене багата вучняў, багата інтарэсаў па-за традыцыйнай рок-тусоўкай... Часам мне гэтая тусоўка вельмі падабаецца, аднак яна дужа вузкая. Адны ѹ тыя самыя твары,

дискографія



музыкі... Таму я наагул ня ўдзельнічаў у апошніх праектах Алексі Сушы — мне стала дзіка неіківа. Я вырашыў знайсці новых людзей. Толькі адзін чалавек са старога атачэння — Алесь Дзямідовіч — грае на бубнах у “Гарацкіх”, бо мне вельмі лёгка працаваць з ім у творчым пляне. У яго ёсьць досьвед, якога няма ў мене.

Наш басіст Лёша — зусім млады. Тыя, хто ходзіць у клубы, могуць ведаць яго па гурце “Папенкін Бэнд”. Гэта зусім маладая кроў. Чацверты музыка — гітарыст, які мы съм'ясім — лідэр-гітарыст, — Дзяніс Савік.

— **Ён што, самога Піт Паўлаў вадсунуў?**

П.П.: Я б хацеў, каб ён мяне адсунуў. Каб я рабіў нейкі моцны гітарыст, а ўжо фарбы ўсе дадаваў бы лідэр-гітарыст...

— **Ці ёсьць у Беларусі патэнцыйныя магчымасці для стварэння менавіта сольных праектаў і чаго можна наагул чакаць у гэтым напрамку?**

П.П.: Глеба нераспрацаваная. Добрая прыклады — гэта Вольскі, я Сольна працуе Шадзько: ён стварае песні сам ад пачатку да канца.

— **Але аўтарства пазначанае “Аляксей Шадзько і гурт “Сястра”?**

П.П.: Калі з'явілася “Сястра”, я і пайшоў ад Шадзько. Я не хацеў граць у тым гурце. Гэта халодныя прафесіяналы найвышэйшага гатунку, якія толькі ўвасабляюць сольны ідзі Аляксей Шадзько.

— **Хто зь беларускіх музыкаў здолыны нечакана стрэліць “сольнікам”?**

П.П.: Памідораў робіць свой доўгачаканы сольны праект. У мене вось робяцца два. Яны ідуць паралельна, але перавагу я аддаю “Гарацкім”...

— **А які другі?**

П.П.: Мы завём яго “Піт-Паф”.

Граем канцэрткі вельмі маленькім складам, фолькавыя песьнікі ці зробленыя пад фольк, з акустычным гучаньнем і ў зусім іншым кірунку.

— **I хто там з табой?**

П.П.: Таксама новая ўсё твары. Ёсьць такі Андрэй Сапоненка, мы зь ім супрацоўнічаем вельмі даўно, яшчэ з часоў “Флэту”, я граў там амэрыканскі блуз і рок-н-рол. У мяне ён грае на дарбуцы. У маіх праектах гэты інструмент — галоўны, ён стварае груў музычны, само тло. І таму агульнае гучанье атрымліваеца крыху ўсходніе. Можна, вядома, было рабіць, як кашуць, кансерваваць беларускую традыцыю. Найлепшыя сярод калектываў, якія такімі рэчамі займаюцца, — “Ліцьвіны”. Але я так не магу і не хачу. Я на беларускую музичную этнатрадыцыю гляджу праз нейкія сучасныя сусветныя тэндэнцыі. Гэта галоўная наша задача — “Гарацкі”, “Крыві”, “Трайцы”, “Піт-Паф”, “Палацу”, “Юр’і” — авесыць на ўесь свет ня толькі пра тое, што беларуская музичная традыцыя існуе, але й што гэта адна з самых цікавых на сёняня традыцыяў — бо не да канца распрацаваная і пакідае магчымасць для творчасці.

— **Цікавейшая за ірландскую?**

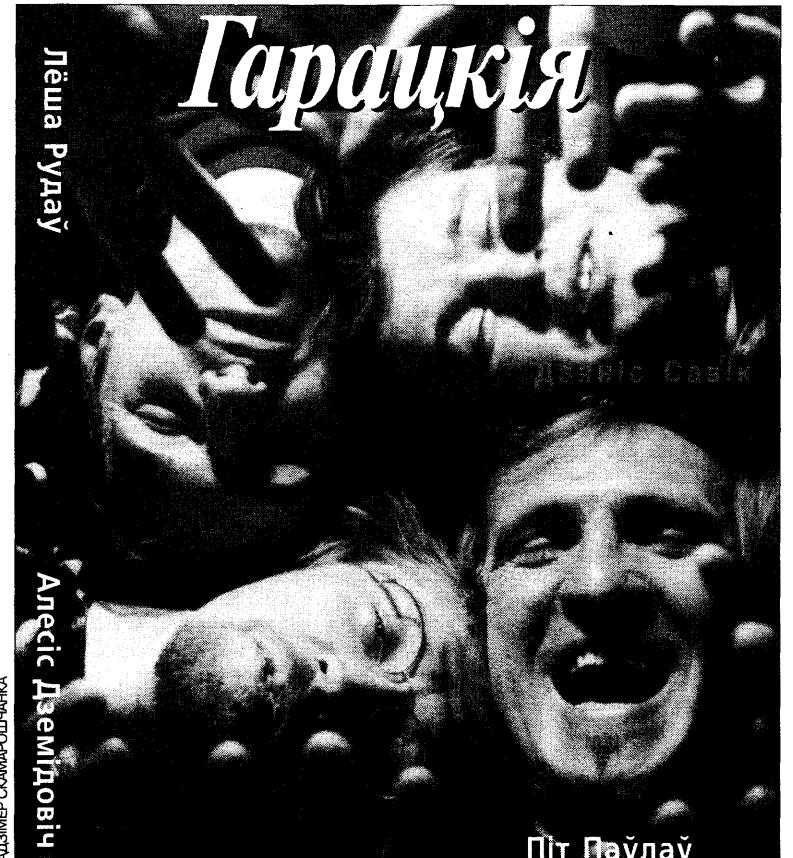
П.П.: Што там ірландская! Яна ўжо выглядае як застольныя сьпевы, хоць напачатку гэта быў дастатковая арыгінальны музичны напрамак. А наша музыка яшчэ існуе ў першыя выглядзе, і любыя яе апрацоўкі выглядаюць так цікавы.

— **Хто зь беларускіх музыкаў здолыны нечакана стрэліць “сольнікам”?**

П.П.: Памідораў робіць свой праект. У мене вось робяцца два. Яны ідуць паралельна, але перавагу я аддаю “Гарацкім”...

— **А які другі?**

П.П.: Мы завём яго “Піт-Паф”.



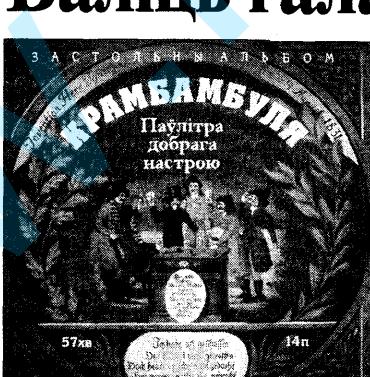
“Крамбамбуля. Застольны альбом”. Розныя выкананіцы. (р.) 2002

Прэзэнтацыя гэтага альбому выклікала болей станоўчых эмоцыяў, чым ён сам. “Крамбамбуля” паслы неаднаразовай дагустацыі сапраўды паўпрыгнала на галаву, але рэцэптура музычнага кактэйлю з 14 інгрыдыентаў-песень падалася мене сумненай.

Альбом прымусіў пра сябе гаварыць ня толькі ў музичным асяродку. Па-першое, ён мае выразную канцепцыю. Па-другое, добра выкананы (з выключэннем, бадай, грузінскай песні) і запісаны. Па-трэцяе, гэта сапраўды арыгінальны праект, здольны надаўта ўбіца ў памяць. І ўсё ж галава ад яго баліць.

Такое бывае, калі на гулянцы намашаеш усюго многа і адрэз. Праект з самага пачатку задумваўся як пацяшальны, што лішні раз падкрэсліў сам Лявон Вольскі, а таму ў “Крамбамбулі” з'яўліся ў адно і сцёб, і стылізацыя, і прыколы, і іншыя малавытлумачальныя рэчы, якія з патрэбай мець на ўсё адпаведныя ярлык проста называюць постмадэрнізмам.

“Крамбамбуля” — штосьці кшталту квінтэсэнцыі сучаснага беларускага сцёбу. У “Народным альбоме” яго было зусім крхкы. У “Я нарадзіўся тут” сцёб з прыколамі таксама яшчэ ўкладаўся ў



пэўную рамку, хоць паўтор гэтага прыёму ўжо выклікаў частковае непрыманье. “Крамбамбуля” ж напоўнена сцёбам аж праз берагі. Таму нагадвае новую праграму “Ляпісаў”, адно што па-беларуску...

І закрадваецца сумненіё: а ці здолыны будзе Лявон Вольскі адміністрація ад гэтых бясконцых прыколаў і напісаць штосьці на горшы, што “Простыя слова” з “Народнага альбому”? Ці не адзінай песній у “Крамбамбулі”, якая атрымалася па ўсіх пазыцыйах, мне падаецца “Абсэнт”. Там няма ані сцёбу, ані прыколаў, прысутнічыя толькі прынцып тонкай, інтэлігентнай стылізацыі. Песні “Пане Каханку”, “Прадай каня, купі віна”, “Маленькі жаўнерык”, “Савецкае шампанскэ” — годна

прыдуманыя, напісаныя і ўвасобленыя. Аднак яны саступаюць “Абсэнту” ўжо таму, што паўтараюць тое, што было на ўзроўні і прыёму, і мэтаду адначасова.

І вось тады робіцца сумнавата. Усё ж “Ляпісізацыя” (тэрмін ужыты нейтральна і з павагай да музыкаў-Трубяцкіх) — гэта шлях пройдзены і на фоне разнай зробленага выглядае засычанай вэлясыпэднай дарожкай. “Зачэм?” — як кажа чалавек, які вырас да таго, што раіць кампазытарам і паэтом, як трэба пасыць нацыянальны гімн. Не зъбираюць даваць някіх парадаў стваральнікам “Крамбамбулі”: гэта непрыгожа. Аднак фактам застаецца тое, што тыя “Паўлітра добра настрою” ў мяне выклікалі насыцярогу.

Пры гэтым мушу прызнаць: сам праект вельмі своечасовы ў сэнсе станаўлення сучаснай пацяшальнай (а ня проста папсовай) музыкі ў Беларусі. Ці будзе “Крамбамбуло” купляць? Думаю, так. А гэта значыць, што аўдыторыя ў праекту маеца.

І дзякаваць Богу! Ну, тады наліўай!

А чарговыя супольныя музычныя праекты працягнуць прысьвяціць закусону. Каб прыкол быў ужо поўны. На самыя відэлец!

Слухач-Бадуноў

ведаюць добра і даўно. Адзін з стваральнікаў студэнцкага руху кабарэ ў 1970-х, ён ужо колькі гадоў быў ўдзел у беларускіх праектах.

“Фабрыка цукерак” займаецца рэкламяй і ладзіць тэатральныя фэстывалі. Для “Цацачнай крамы” гурт рабіў сцэнаграфію. На “Фабрыцы” працуе ўсюго два чалавекі — Збышак Алькевіч (актор і рэжысёр) і Дарак “Цукерак” Блашчык (фатограф, гісторык мастацтва, рэжысэр).

Informatar

Вярнулася на Бацькаўшчыну

Натальля Арсеньева.
Выbraneя творы. — Менск:
“Беларускі кніга збор”, 2002.

Палітыканы савецкае гадоўлі могуць пырыкаць сълінаю ў бок “калябаранткі” Арсеньевай, але ейная “Малітва”, напісаная ў самы разгар другое сусьветнае вайны, будзе съведчаннем хрысьціянства й патрыятызму паэта. Мусіць, дзіўнавата ёй было чуць “Малітву”, спынявану на царкоўным съвіце ці на грамадзкай імпрэзе. Мусіць, шчасльіва ёй было, калі гэты гімн заспівалі, бадай, ва ўсіх рыма- і грэка-каталіцкіх парафіях Бацькаўшчыны, калі першымі ігноміні словамі быў названы міжнародны фэстываль духоўнае музыкі ў Магілёве... Яна вярнулася на Бацькаўшчыну і ўжо ніколі не будзе змушана па-кінць яе.

Беручы новы зборнік у рукі, людзі зідзіўляюцца: Арсеньева — наркамаўка? А чаму б і не? Пісала ж паэтка — у гурце зь іншымі творцамі — ад імя заходніх беларусаў ліст “найлепшаму сябру беларускага народу” (быў і такі тытул у Сталіна). Друкавалі ж яе творы наркамаўка ў зборніку “Туга па Радзіме”.



Паэзія беларускай эміграцыі” (Менск, 1992) і — непрацяглы час — у кніжках для школьнікаў.

Доўгія чакалі мы такога — самата поўнага — зборніка. І за гэта падзякуем укладальніцы Лідзі Савік. Ці хутка дачакаемся Збору твораў? З усімі вядомымі нам вершамі, перакладамі, зь лістамі, якія захоўваюцца ў публічных ды собескіх архівах.

Зборнік дае магчымасць зрабіць пэўныя высновы што да гісторыі нашае літаратуры XX ст. У 30-х яе гонар ратавалі Максім Танк, Натальля Арсеньева ды іншыя заходнебеларускія паэты, у першое паваеннае дзесяцігодзіньзе — паэты-эмігранты (тая ж Арсеньева, Салавей, Сяднёў ды інш.), а таксама ўнутраная эмігрантка Ларыса Геніюш. Арсеньева, якая, паводле Максіма Гарэцкага, была першою сярод паэтаў Заходніх Беларусі, і Ўладзімер Жылка глядзіцца як роўныя з найлепшымі ўсходнебеларускімі раўналеткамі 20-х. А падчас другое сусьветнае

войны паэзія паднямешкай Беларусі анік не праіграе, а мо нават і выйграе ў паэзіі, паўсталай за лініяй фронту (чытайма зноў жа Арсеньеву, Геніюш, Салаўя, Тодара Лебяду ды інш.).

У гэтай кнізе надрукаваныя гутаркі з паэтаю і ейнай ўспаміны. Зь іх можна даведацца, як Арсеньева ставілася да сваіх калегаў — Жылкі, Танка, Салаўя, Дубоўкі, Пушчы, узвышаўшай наагул... Менавіта ў іхным шэрагу звязе яе імя.

Рэдкі выпадак: паэта з сымпатыяй апавядаета пра сваіх крытыкаў. Натальлі Арсеньевай на іх шанцавала зь першага кроку. Імёны якія: Максім Гарэцкі, Антон Луцкевіч, Антон Адамовіч! (Дарэчы, на месцы аўтаркі прадмовы, якая піша, што Луцкевіч не прымаў і не ўспрымаў творчасць сваіх вучаніц, я парупліўся б давесці гэта цытату. Дый асьцярогся б ставіць у адзін шэраг зь ім Уладзімера Калесніка.)

“І гэта ўсе заўвагі?” — папытавацца чытач. Ёсьць і іншыя Датычачы яны й датаваннія твораў (так, верш “На маты ѿ хайтурнага маршу”, надрукаваны ў “Нашай Ніве” ў 1920 г., датаваны годам 1921-м), і камэнтароў (Хелмна, што ля Торуні, у кнізе атаясамляеца з Хелмам (Холмам) і падвышаеца да рангу ваяводзкага цэнтру). Але больш істотнае тое, што чаканая кніга вышла, што яна можа дапамагчы ўкладальніку й камэнтару Збору твораў выдатнае паэты.

Анатоль Сідарэвіч

Аддзел сустрэчаў

ЭСЭ

Калі на небе ёсьць які-кольківек бюропратычны аппарат, то ў ім мусова існует аддзел, што адказвае за людзкія сустрэчы. Тых, хто доўга на бачыўся, папросту сутыкаюць ілбамі ды з анёльскім замілаванынем назіраюць, што ж далей будзе... У рэстарацыях, каварнях, бістро, альмарэях я бываю нерэгулярна, таму бальшыня сустрэч адбываецца ці ў транспарце, ці на вуліцы. Цікаласяць да нюансаў чужога жыцця — сягает мізэру, калі ягоны (жыцця) носяць звязы з пе-рад вачима на ў самы зручины для цябе момант. Прывітаны, дзяжурныя фразы, наёмка і адзінай думкай: “Колькі ж нам яшчэ прыпынкаў ехади разам?”

Цёпла. Але кіроўца на нешта ўключыў абарогу ў салёне. Гутару з колішнім аднакляснікам, што пасыля 9-е клясы пайшоў іншымі дарожанькамі. Уручае візитную. Фірма “Рэспект”. Інжынер па аблозе кампютарнай тэхнікі. Хто на што вучыўся. Лёха яшчэ за Гарбачовым ў школу ўсякія драбязкі на мікрасхемах цягаў. За дзесяць гадоў мала што змінілася. “Наташка Шатула ў Менску ў аспірантуры”, — паведамляе ён вядомую мне інфармацію пра нашу паўклясычную выдатніцу, што скончыла аддзяленне замежных моваў ГДУ. Калісці мы ўсе былі малыя ды съмешныя, і вельмі простым было пасправацца дзівюм дзяўчынкам, з каторай сядзе за парту гэты хлопчык. І ўсё было лёгка вырашаць. Гэта дарослыя нам падароць спачатку чырвоныя галышткі, а потым Фройда зь Юнгам ды наўважаць яшчэ трывамаць у кішэні дулю.

Абсалютна без ніякіх дуль ды іншых “аващэй і фруктаў” сустракаю яшчэ аднаго школьнага таварыша, зь якім сканчаў 11-“А” клясу ў векапомнім 94-м. Тады Андрэй заміж паступлення мат-лянуўся на месяц у Нямеччыну. Таму штуды на гістфаку пачаў

творцаў (Дзьмітры шчыруе на “Будматэрыялах”, і ў нас, бюджэтнікаў).

Дабаўляеца Лука. Даставаўчыца згадкі пра нашых колішніх “дзядоў” і “чарапоў”. Мік іх успамінаем і апошнія гомельскага габрэя Яўгена Міцюрыча.

Яго я згледжу літаральна праз 15 хвілін добрага настрою, жу-ючы дзялякурную піцу ў сёрбаўчы халоднае “Дняпроўскае”. Нашай найкруцейшыя (з-за жыдоўскай кемнісці) “дзед” топчачца сюды-туды за вітрынай “Бярозкі”. Той самы ашчэр-усьмешка і асдусты зуб. Што дзіўна, бо легенды казалі, што на дэмбелль Жона павёз 500 далаўраў і дзівье кайстры з эзакійскіх майструнік. На зуб гэтага мусіла хапіц! Старат жанчына праз пару хвілін аддае яму стосік філетавых паперак, і Міцюрыч разам з прыцелем хаваеца зь відавоку. Дзяўчына ж, якая бяскрыла за-лятае ў “Бярозку”, зусім мяне не прыкмячае з-за нізкага зро-ку ці яшчэ якой прычыны ў крочыць далей ад пірожных і салодкай вады. Толку, што я пазнаю яе? Не азываюся, каб не рабіць дарма чужой работы.

Сяргей Балахонаў

дзяварта быць • выставы

Жанчыны

8 чэрвеня галерэя “Зямля людзей” (Менск, Рэвалюцыйная, 13) пачынае новы праект — “Жанчыны”. Гледачы пабачаць жывапісныя палотны, мальонкі, эскізы, фатадзімкі. Прастора галерэі пра-панавана студэнтам 4-га курсу Беларускай акадэміі мастацтваў — Алене Івановай, Тацяне Кандраценцы і Дзянісі Хімароду. Для маладых мастакоў гэта першы досьвед работы над тэматычнай высташтавай. І гэта першая магчымасць для студэнтаў-мастацтвазнаўцаў Эльвіры Істамёнак, Сусаны Дарбіні, Ларысы Кісель, Тацяны Ту-шынай выявіць сябе ў якасці кура-



Тацяна Кандраценка. “Эмацыйная”



“Дэсант “Чорнага ястраба” ў Менску”

Нашы і немцы ў Самалі

Падчас прагляду фільму Рыдлі Скота “Дэсант “Чорнага ястраба” мне згадаліся хранікальныя кадры лістападаўскага параду 1937 г. у Менску: на фоне Дому ўраду стаяць гішпанкі-эмігранты ды са шчасльвымі ўсьмешкамі тримаюцца транспарант: “Лепей быць удавой героя, чым жонкай баязліўца!”.

Верагодна, з такім самым транспарантам маглі б прыйсці на прэм'еру фільму Рыдлі Скота ўдэвы тых 19-ці жаўнераў, герайчнай пагібелі якіх прысьвячены “Дэсант “Чорнага ястраба””. Но амэрыканскія спэцназаўцы ў фільме — зусім як героі-панфілаўцы: каротка стрыжаныя і прыгожыя, гавораць палкія прамовы, тримаюцца вайсковага статуту і пад шквалим агнём паводзяць сябе, бы джэнтэльмены. А камандзіры — ад генэрала да падначаленых як да родных дзяяцей. (У найлепшых традыціях “Партызанфільму”!

Пэўна, Рыдлі Скот паглядзеў дзеля натхненія “Доўгія вёрсты вайны” ці “Чорную бярозу”.)

Псуюць гэту ідэлію адно несвядомыя самаліцы (тыповыя “беларусыфільмаўскія” немцы), якія замест таго, каб дзяяка-ваць амэрыканскімі ріратворцам, стравяюцца з іх з “калашоў” і гранатамётам РПГ-7.

У Галівудзе любяць здымыць фільмы, заснаваныя на рэальных падзеях. “Дэсант “Чорнага ястраба”” апавядаета пра тое, як у каstryчніку 1993-га амэрыканскі спацназ “Дэльты” паспрабаваў арыштаваць у Магадыша генэрала Айдыда, самалійскага аналяга бэн Ладэнна. Рота “дэжыяў” пад прыкрытым эскадрыльі “Чорны ястраб” уварвалася ў цэнтар самалійскай ста-ліцы, схапіла ўсіх падазроных чарнаскурых у падазроным доме, а на зваротным шляху трапіла ў “агнявы меж”. Узбуджаныя тубыльцы абкурыліся “травой”, схапілі зброя і пачалі страліць ба ўсё, што рухаецца. Словам, знайшли амэрыканцы прыгоды на сваю галаву — перабілі тысячу самалійцаў (якіх зусім не шкада, бо яны практычна не адрозніваюцца ад малпаў,

крычаць і бягуць пад кулі) і страйцілі два дзясяткі сваіх (фільм дае магчымасць папла-каць па кожным).

Калі меркаваць па “Дэсанце”, у ЗША няма іншага клопату, акрамя як накарміць галодных афрыканцаў і зыняволіць супротіверыста. Бяда ў тым, што та-кія стандарты насамрэч перава-жаюць у амэрыканскай замеж-най палітыцы наагул. У Вашынгтоне мяркуюць, што арышту правадыра дастатковы, каб дэ-малізаваць усіх тэарыстаў. На ловы выдаткоўваюцца мільярды баксаў, чалавечыя ахвяры сягаюць тысячай, а вынікаў — пышкі!

Рыдлі Скот хаець зрабіць гераічную сагу, якая ўславіла б амэрыканскія ўзброенія сілы. Але я ня здолеў перахітрыць уласны талент. У выніку атры-малася выключная антыгероіка, якая на найвышэйшым мас-тацкім узроўні даводзіць, што ўсякая вайна — гэта купа па-мылак, з-за якіх праліваецца шмат крыва.

Часам фільм нагадвае бры-танскія карціны 1930-х, у якіх купка адважных жаўнераў з кулямётамі перамагае процыму нэграў-бунаўтнікоў. (Такія фільмы любіў Гітлер.) Кароткі эпізод з палётам эскадрыльі над узьбярэжжам прымушае згадаць аналагічную сцэну з “Апакаліпсысу сёняня” Копалы. “Баявыя” сцэны “Дэсанту” падобныя да адпаведных эпізодаў Сыпілбэргавага “Выратавання радавога Раяна”, хоць маюцца й адрозненні. Так, у Сыпілбэрга разня здаймае пайгадзіны на пачатку і чвэрць гадзіны прыканцы, а ў Скота, адпаведна, першыя паў- і апошнія чвэрць гадзін на-пачатку не страйляюць.

Верагодна, праз дзесяць гадоў Рыдлі Скот здыме фільм пра безвыніковы штурм масіву Торад-Бора ў Аўгданістане, дзе бэн Ладэнна так і не знайшлі. А мозчам расквітнене самалійскі кін-матограф, і мы ўбачым кіно, у якім амэрыканцы будуть тульні забойцамі, а самаліцы — сумленнымі партызанамі. У кіно ўсякае бывае!

Ягор Конеў

месна. Выставка працягненца да 29 чэрвеня. Даведкі па т. 210-59-29, 220-03-64; e-mail: intloto@open.by.

Твары ВКЛ

У Музэі гісторыі і культуры (Менск, вул. Маркса, 12) ідзе выставка “Гістарычны партрэт Вялікага княства Літоўскага XVI—XVIII ст.”. У залах — больш за 50 партрэтаў, многія з якіх раней не выстадуяліся. Жывапісны шэрф да-поўнены рагітнічнымі кніжнымі выда-ннямі з Музэю гісторыі рэлігіі. Выставка працуе штодзённа, акрамя серады, з 11-й да 18.45. Даведкі праз т. 227-43-22.

Аляксей Бацюкоў

СПАКОЙНЫЯ ВОЧЫ, таропкія рухі

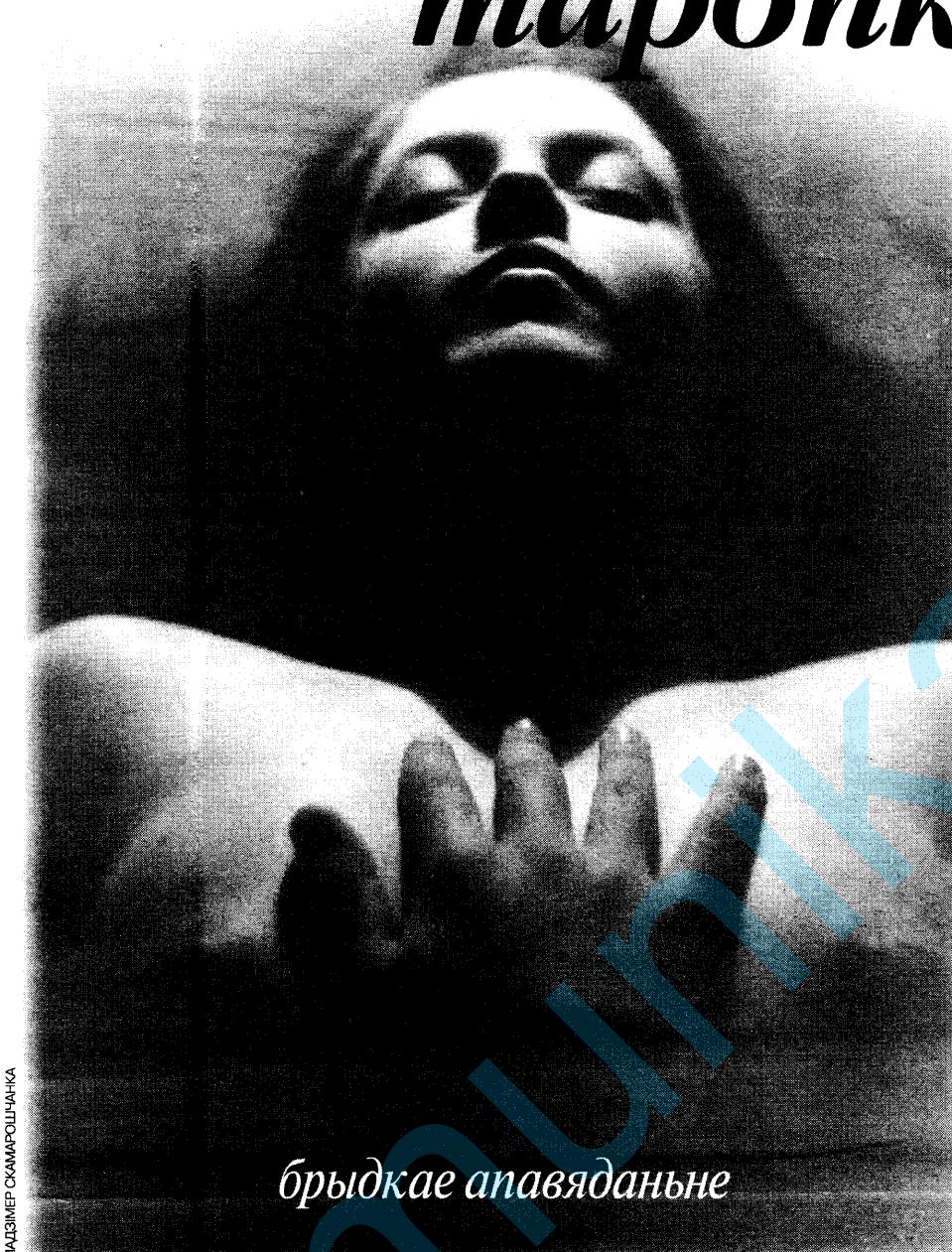
Стары і маладая дзяўчына пакліяліся адно аднаму ў вечнымі каханыні. Твар старога быў зьедзены зморшчынамі, скора дасягнула той нежжыў белі, калі вены і сухажылы пакідалі на тыльных баку далоні доўгія жоўтасіні разводы. Дзяўчыне было дваццаць чатыры гады. Яны зьнялі кватэрну на старой вузкай вулічы, у старым рыпучым трохпавярховіку і сталі там жыць. Стары ўжо нідзе не працаваў, ягона пэнсія ледзьве хапала на ежу і новыя віճакасэты — дзяўчына любіла галасы старых фільмаў і зредчас фантастыку. Найбліш яны ляжалі на канапе. Дзяўчына распраналася, і на гладкіх выгінах ейнага цела граўт водбліскі талевізіі, стары лашчыў рукой гэтыя водбліскі, дрыготка сціскаючы пальцы смокі, і часам прыкладаў свой твар да ейнага шырокага плюскага жывата. Яны не любілі захінаць фіранкі ўвечары, і аднойчы їх заўважыў малады чалавек, які паліў на бальконе насупраць. Выпадкова кінуўшы позірк у асьветлене акно, ён адразу адварнуўся, але потым паглядзеў ізноў. Яны ляжалі нерухома, бліскія лапаткі старога тырчэлі ўверх з той самай разынваленасцю, што й расслабленыя грудзі дзяўчыны. Стары разглядаў свою руку. Дзяўчына гуляла са сваімі валасамі. Так ляжалі яны ўесь вечар, малады чалавек выходзіў паліць кожныя паўгадзіны і назіраў за імі. А першай гадзіне ночы сувяло ў пакой згасла: стары ўзьвяяў руку над ложкам і, не адразу намацаўшы кнопкку, выключыў бра.

Скрэзь цёмнае акно малады чалавек яшчэ згледзеў, як стары прыўзіняўся, абапіраючыся на локаць, і нахіліўся над дзяўчынай. Ягоны профіль выразна адбіваўся на фоне падсвietленай вулічнімі ліхтарамі сціны. Праз некалькі хвілінай пачаўся дзяўчыны стогн. Малады чалавек выкінуў цыгарэту, каб не выдаваць сябе агенцтвам, і застаўся стаяць на бальконе. Стогн чуўся яшчэ колькі разоў.

Назаўтра малады чалавек, вярнуўшыся ўвечары дадому, адразу выйшаў паліць. Яны ляжалі, абдымаючы адно аднаго, дзяўчына вяла рукою ўверх па руце старога. На ёе твары ўздрыгнулі мускулы, калі пальцы дасягнулі пляча, і яна павяла руку ўніз. Некалькі разоў малады чалавек заўважаў, што яго б'юць дрыжкі.

Аднойчы раніцай малады чалавек пабачыў старога на вуліцы, калі пошты. Той пералічваў атрыманую пэнсію. Юнак зьдзівіўся, на колькі нэрвовыя былі ягоныя рухі. А пабачыўшы праз уесь зморшчаны твар чырвонасінюю пляму, малады чалавек падросту сплахнуў. Гэтым вечарам ён ледзьве дачакаўся цемры, каб яшчэ паглядзець на дзіўную пару.

Калі ўключылася сувято, стары нерухома ляжалі. Дзяўчына, быццам падудадная готай нерухомасці, быццам знесеная нетаропкай, цяжкай пльянінью некуды бяскона да лёгкіх, глядзела ў акно, а пасля схавала твар у пасросльхімі сівым валасеем грудзях старога. Ця-



брыдкае апавяданье

пер яны не выключалі сувято ўсю ночь, толькі стары прыхаваў очы рукою. Поза, у якой ляжала дзяўчына, зьмянілася аднойчы — яна паглядзіла старому шыю і апусыціла галаву на ягоную руку.

Яшчэ чатыры дні малады чалавек, не хаваючыся, сачыў за імі з балькону. Ён запомніў цеплы старога і дзяўчыны, усю веліч разынцы паміж імі, вяртаючыся пасля працы да акна, ужо мог прадбачыць, як яны будуть ляжаць і як грудзі дзяўчыны мякка і крыху бязвольна сусунуцца ўніз, утрыманыя локцем альбо пальцамі старога. Ён мог прадбачыць, як водбліскі тэлевізіі ўсклізнуць па аголеных сцёгнах і прыкрытых павеках. На пяты дзень нечаканая трывога прымусіла маладога чалавека ўтгля-

дацца ў асьветлене акно ўесь вечар — яны ляжалі гэтак сама, як ён запомніў іх з мінулае ночы, нерухомай засталіся нават коўдра, прасыціна і рашткі віна зь ежай на століку побач з дзяўчынай. Днём сонца ва ўсю неспакойную моц заливала акно, малады чалавек ледзьве дачакаўся вечара і застаў іх у той самай позе. Назаўтра днём ён памахаў рукамі і нават пагукаў, ледзь-ледзь выглядаючы праз водбліскі на шкеле няясныя твары. Дзяўчына глядзела, здавалася, у самыя очы, але нікто ў пакой не варухнуўся. Стары нібыта яшчэ больш скамянеў. Тады малады чалавек пайшоў званіц ім у дзверы. Ён прыдумаў, што папросіць запалак. Нікто ніяк не азаўся. Маладому чалавеку стала ніякавата. Яшчэ



мяккі бялок пульхнага тэкстылю і вялікае сарца-сонца. Жоўтае і жыццяздайнае, як жаўток.

Яйка — аб'ёмы, трохмерны, ідэальны пэчварк Бога.

Ня ведаю, ці займаліся пэчваркам у старажытнасці мужчыны, але цяпер жанчынам у мастацтве пэчварку дапамагае кампютар — аналяг інтэлектуальнага, маўклівага і сувяланоснага мужчынабога.

У вольны ад будзённага клопату дзень можна закрыцца ў пакой ад усіх і крыху папэчваркаца — заніца капітальнага "кампілятыўнага" лапікам шытвом. Выбраць адзін з тысячай узорных блёкаў з програмнае бібліятэкі, надрукаваць на прынтары у патрэбным памеры, разьлічыць, нарэзаны і сышыць стракатае, як жыцьцё, палатно. На традыцыйнай папяровай падложцы.

...Суседка пaeхала на лецішча — вычварацца з кветкамі і градамі. Гэта ейнае лапікавае шытво, ейны любімы пэчварк.

Людка Сільнова

дзень, напружаны й разгублены, ён назіраў за кватэрой і нарашце ўчыніў прыйшоў ускрыва замок.

Калідор быў асьветлены з пакою. Расчыненая кухня й прыбіральня азваліся на асьцярожкінія крокі ціхім пуставатым ржам. Пад ногамі зашархадзілі дрэныя жаночыя боцкі, малады чалавек ссунуў іх са шляху і прайшоў у пакой. Бра на сціні пакідала ў паўзмроку іх ня ўсе куты, адкідаючи шырокую сьветлу пляму толькі на ложак. Тэлевізар ужо не працаваў, відзамагніфон быў уключаны, зі яго тырціла касета. Стаяніцкі аміячны смурод. Усьціж пакою нетаропкай хвалі ад уваду да акна цягнуўся пыл. На проіліглай ад ложка сцінне віслі некалькі малюнкаў, нібыта зробленых дзіцячай рукой: лініі нярэдка не сыходзіліся, падалі за край аркуша. Малады чалавек паглядзеў на ложак і заўважыў, што ян можа засяродзіц пагляд на целе старога, яно нібыта расплюзілася ў вялікую белую пляму, не губляючы сваё сухасці. Малады чалавек крануў руку старога — той быў мёртвы і амаль вываливаўся з абыдзікай дзяўчыны. Яна спала, хоць аднойчы, здалося, прыладкыла вочы. Малады чалавек выхадзіў на кухню, зачыніў дзіверы — разумеў, што ніяк яна можа спыніцца на адным месцы. Нарашце ён вярнуўся ў пакой і паспрабаваў пакліаць дзяўчыну, каб паказаць ёй, што стары памёр. Спаквала яму падалося, што поцік ейных рук аслаб, яна дыхала гэтак жа мякка, але ўжо нібыта уважліва. Малады чалавек счакаў яшчэ. Паціху прайшла ўсякая ахвота перашкаджань дзяўчыне спаць, адначасова вярнулася лёгкая зайдзрасць, затым злосць. Цяпер малады чалавек ня так добра разумеў сам сябе. Найперш, ён нікуды не збыраўся паведамляць пра съмерць старога, наадварот, яму хацела сяціц і наагул закрыць гэту кватэру ад любога пранікнення. Гэта было самае простае з таго, што адчуваў малады чалавек. Усьведамляючы, што гэтаму цяжка будзе знайсці апраўданне, ён паднімай старога ў ванны пакой, у саму ванну. Цела старога азывалася разынваленай паслухмяніцю, холадам, але чамусыці прыемна было тримаць гэты вытанчаны цяжар.

Першым вярнуцца ў пакой, малады чалавек дойдзе мыў руку, шыю і твар праста вадой, бо мыла нідзе не знайшлося. Ваду ён пакінуў уключанай.

Дзяўчына цяпер ляжала ў ложку зусім ня так, яна завяла руку на вызваленае месца і зыгэцку ўздрыгвала, цягнуўся тварам туды. Ціха, асьцярожкіна, але вельмі хутка малады чалавек распрануўся і лёг побач, пад самыя руки. Дзяўчына застыла, не раскрываючы вачей і стрымала падых. Вусны зьдзіўлены загулялі. Сваймі вуснамі малады чалавек наблізіўся да іх і тут толькі адчуў водар віна. Ужо цяпер съмела ён начаў лашчыць яе плечы і грудзі таропкі, асьцярожкімі рухамі, потым жытот. Раптам дзяўчына раскрыла вочы, і тады малады чалавек наваліўся на яе зьверху, утіўши губамі ў шыю, знаходзячы свой шлях і сваю першую асалоду. Яна схапіла яго за валасы, упілася пазногамі ў сыпіну, ён адкінуўся, ледзьве стрымліваючы ўскрек, і тут толькі пабачыў на паліццы над самым ложкам фатадымак у рамы: там быў стары і гэтая дзяўчына — у цёмных акулярах, зі белай тонкай палачкай у руках, як звычайна ходзяць съляпія. Звязаўшы гэты здымак і застыльня нерухомыя вочы дзяўчыны, малады чалавек нечакана адчуў лёгкія канвульсіі ўніз і адскочыў. Дзяўчына выпучыўся яго, пакінуўшы некалькі драпін на сыпіне, і засталася так ляжаць, разгорнутая, набракла, з адкрытымі павекамі. Чаканая спустошанасць разўлілася па ўсім целе маладога чалавека, і яна ж, нібы бурбалка ў вадзе, выцігнула яго ўверх з ложка і з пакою. У калідоры малады чалавек спатыкнуўся аб пустыя бутэлкі. Дзяўчына толькі цяпер загварыла:

— Саша? Саша?

Малады чалавек выбег на лесьвічную пляцоўку, павагаўся і схаваўся дома. Гэтым днём не прыслухаўся ні да якіх гукіў, увачыры сышоў і зрабіў ўсё, каб два дні запар не вяртанацца дамоў. Ад суседзяў потым даведаўся, што старога знайшлі ў ванніне, поўнай вады, і што ён памёр ад сэрца. Пра дзяўчыну не казалі нічога. Ён болей ніколі яе ня бачыў, але часам узгадваў.

— КАЗКІ ЖЫЦЬЦЯ —

Летні пэчварк

б гэты дыванок "Менскі пэчварк".

Ружовага колеру ў свой тэкстыльны выраб я на ўводзіла б. Больш за тры кольеры (плюс белы і чорны) наша выкладчыца пэчварку, круглатварая, як сонца і поўня, спадарыня Вольга, уводзіць у твор на раіць. А настайніца спадарыні Вольгі вучыць нас ставіць у правым ніжнім куце вырабленага палатна знак свайго жаночага імя, падобны да гальдраставу — вязаныя рунаў, і год выкананыя. Дзіўна глядзіцца яны побач: заўчорашчына і цяперажына!

Што да ляпідарнага пэчварку, дык найстараражытнейшы такі выраб знайшлі ў грабніцы эгіпцікага фараона, бацькі спадарыні Вольга — і робіць свае чорныя вочы вузкімі і загадковымі, уладарна

нарыхтуваючыся... На круглым стале рыцараў Ордэну Паўночнага Храму ў менскім Палацы младзі (у часе паміж фэстамі-бітвамі Круг ператвараецца ў зручны стол для дзяўчат-швачак) я на свае вочы бачыла шматслойныя фрагменты рыцарскага ўбранині, прашытыя знаёмым буйным швом. Пад жалезнай шкарупунай рыцара —

мяккі бялок пульхнага тэкстылю і вялікае сарца-сонца. Жоўтае і жыццяздайнае, як жаўток.

Яйка — аб'ёмы, трохмерны, ідэальны пэчварк Бога.

Ня ведаю, ці займаліся пэчваркам у старажытнасці мужчыны, але цяпер жанчынам у мастацтве пэчварку дапамагае кампютар — аналяг інтэлектуальнага, маўклівага і сувяланоснага мужчынабога.

У вольны ад будзённага клопату дзень можна закрыцца ў пакой ад усіх і крыху папэчваркаца — заніца капітальнага "кампілятыўнага" лапікам шытвом. Выбраць адзін з тысячай узорных блёкаў з програмнае бібліятэкі, надрукаваць на прынтары у патрэбным памеры, разьлічыць, нарэзаны і сышыць стракатае, як жыцьцё, палатно. На традыцыйнай папяровай падложцы.

...Суседка пaeхала на лецішча — вычварацца з кветкамі і градамі. Гэта ейнае лапікавае шытво, ейны любімы пэчварк.

Людка Сільнова

16 НАША НІВА аналітика

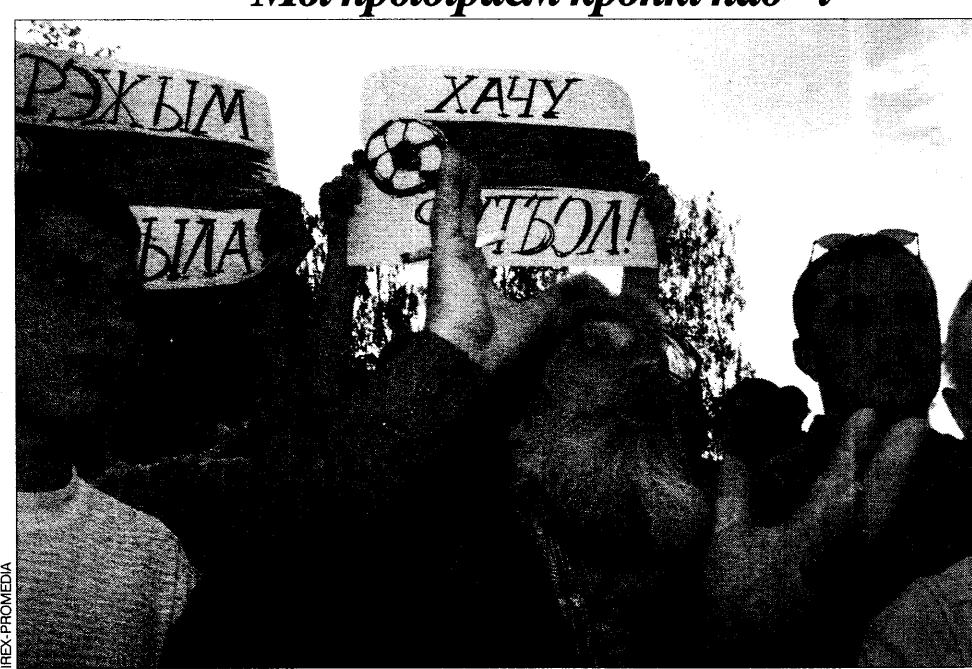
Новы спэцыяльны праект "Аналітика" працягваеца. На жаль, цякі фінансавы стан усёй нашай краіны вымагае эканоміі фарбы. Таму замест аднаго "и" турецкага ў загалоўку мы зьмяняем "і" беларускае. Гэта дазволіць нам і далей з поспехам аналізаваць вострыя тэндэнцыі палітычнага жыцця. Як заўжды, мы даём слова толькі прафесіяналам. Вось і ў сёняншнім нумары падзеі мінулага тыдня аналізуе доктар Касцюцім і мэдэястра Тыкубовіч. Галоўнае пытанне тыдня: хто ж вінаваты ў тым, што беларусы мадзеюць без футболу?

Касцюцім: Была б у нас адзіная магутная дзяржава, дык і футболь не адключали бы... I досьвед мундышлізацыі Азіі — нам тут станоўны прыклад. Зірніце — наступныя чэмпіянат, відаць, загоіць іншыя балочы азіяцкі разлом — паміж Індый і Пакістанам. Індыйскі бок ужо распачаў падрыхтоўку да будаўніцтва стадыёнаў на тэрыторыі Джаму і асабліва Кашмару.

I яшчэ, у сувязі з заявамі Продзі па Калінінградзе... Пытанье стварэння новага вайскова-палітычнага блёку, у які, апроч Беларусі й Арменіі, увойдзе Калінінград, спыніла б адход апошняга ад Радзе. У гэтым я бачу нашу і сваю пісьменніцкую місію. Мы свой "Нёман" у натаўскую Літву не паплыўём, і "Маладосці" не дазволім пячататы ўлёткі Севярынца і Саранчукоў. Гэта ўжо ўчарашні дзень: сёняня Севярынец пячатате Саранчукоў, заўтра я цябе пячатату. Так і з футболам. Пакуль БТ не далаўчы да ходынгу "Літаратуры і мастацтва", там па-ранейшаму будуць шкодзіць усенароднаму курсу.

Тыкубовіч: Беларусаў падставілі. Кіраўніцтву тэлерадыёкампаніі паведамлі пра рашэнне "Кірхмэдэя" (даречы, гэта карпаратыўны існуе там жа, дзе і любімец нашай апазыцыйнай тусоўкі сп.Вік) усяго за месяц да пачатку матчу. Кіраўніцтва спадзявалася, што ўсё рассасецца, але яму гута не ўдалося. Гэтаму ёсьць аб'ектыўныя прычыны: яны ня мае такога воплыту. Зрешты, сітуацыя не такая пасымістичная. БТ абавязковы пакажаць нашым гледачам фінал, таму яны могуць не хвалявацца: яны абавязковы даведаюцца, хто перамог на чэмпіянаце.

Затое паглядзіце, наколькі сітуацыя зь непоказам футбольных матчоў мундышляло паказала сапраўдныя твар і патэнцыяльныя беларускія апазыцыі. Агацельція фанату ў часе мітынгу ў Менску заклікалі біць тэлевізоры, валіць тэлевежы й рэзакі маскалёў. I гэта тыя, хто так любіць плакацца аб правах чалавека ў Страсбургу і лёсе зынілага ў невя-



домым кірунку Карпантэра. Грамадzkую стаўльнасць, цвёрду ўладу, кіраванасць, высокі інтэлектуальны патэнцыял насельніцтва, кваліфікаваных спэцыялістаў, працавітае і дысцыплінаванае сялянства, гарманічную палітыку ў адносінах з Расеяй — ўсё гэта апазыцыі гатовая пакласць на алтар дэстабілізацыі. У такіх умовах рашэнне пра ўзяцце пад кантроль дасыльданыя грамадzkай думкі вельмі слушнае і своечасове.

Несумненна, канстытуцыйны акт саюзных дзяржав да наступнага мундышляло будзе вынесены на ўсенародны сход, калі мы хо-чам, каб нашы краіны маглі сумесна падаць заяўку на правядзенне чэмпіянату 2010 г. у братнім саюзе славянскіх народоў-сясцёў.

Другая наша задача — стварэнне футбольнай суперкаманды на чале з самым маральнym трэнэрам усяго былога Савецкага Саюзу Эдуардам Малафеевым. I хай бы спадары сяядомыя Баршчэўскім Беленікім, замест таго каб выдадаць сябе за праваабаронцу і пакрываць злосных непадзельнічыкаў алімпітаў (за што ў ЗША, якія часта нам прадстаўляюць як узор демакратыі, даўно ўжо к ім прымянялі б сымяротнае пакараньне), падключыліся да гэтай справы. Што б ні гаварылі, але ў ціпераційнай сітуацыі адзіным палітыкам, хто ў гэтым сэнсе стаў сапраўдным хакей-

стам і яўляе ізуміцельны прыклад спартовага патрыятызму, зьяўляеца Аляксандар Рыгоравіч Лукашэнка на чале з адміністрацыяй Урала Рамдракавіча Латыпава. Нягледзячы на недвухсэнсойную дзейнасць ураду, што перакладае на плечы Прэзыдэнта адказнасць за прыняцце непапулярных рашэнняў.

Цікава, дарэчы, ці пачаў урад рыхтавацца да магчымых вынікаў неіліцэнзійнай трансляцыі матчу, ці спадары ў будынку на плошчы Незалежнасці зноў спадзяюцца схавацца за шырокімі плачы галоўнага хакеіста краіны, дзякуючы якому яны доўгі час маглі шырокай рукой направа і налева чэрпаць народныя гроши са спэцыяльных фондаў? Няўко ім ня ясна, што цяпер, калі ўмацаванне сувэрэнітету ад незалежнасці робіцца галоўнай задачай нашае працы, нам ёсьць у каго павучыцца? Узяць хоць бы волыт трансляцыі мундышляло па правадной сетцы армянскага радыё! Глядзець на сінет расплющчанымі вачымі і называецца рэчы сваімі імёнамі вельмі карысна.

Бралі бы прыклад у нашага Прэзыдэнта Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі. Дзеля праймання гэтага спартовага воплыту ён і запрасіў прэзыдэнта Арmenіi Робэрта Качарана наведаць нашу краіну і падарыў яму пару тысяч трактароў.

Аддзел аналітики

Спадзейна хджэм ад Вас легендарных звестак і реальных фактаў пра падзяленні ў Вашых місцінах. Лістападзе 246015, Гомель, а/c 30

Царква эвангельскіх хрысьціян "Новая Зімля" запрашае на набажэнствы штонядзелю, а 15-й, на Чайкоўскага, 37

Павал! Дзякуй за дасланае. Спадзяюся на працягу

ніцтва з ТБШ. Алена, Мазыр

Кватра

2-пакаўку па вул.Ангарская здыме маладая сям'я. Менская праціска. Без пасярэднікай. Т.: 207-00-00, а/b.18044

Кнігі, музыка

Беларускія кнігі і касэты на Выставе "У Міхельсона" ў Горадні — кожы панядзелак, сераду і пятніцу з 17-й да 20-й па адрасе: вул.Маркса 11 (другі паверх). Замовы прац пайдж.: 73-00-00 (аб.127302). Праз звычайную пошту: 230003, Горадня-3, а/c 62, e-mail: michelson@tut.by. Наш сайт — <http://michelson.by.ru>

Аўдый, відэа, CD, кнігі, паштоўкі, майкі і інш. можна замовіць у Мазыры. Т.: 30-7-13 (Орас)

Багаслоўскі часопіс прыме да разгляду навуковыя артыкулы, тэзісныя і культуралігічныя тэматычныя

статьі, якія складаюцца з 220103, Менск, а/c 258

Берасцьці! Хто любіць слухаць беларускую музыку і чытаць кнігі на роднай мове, зьяўляйтесь па касэты, CD, кнігі. Шырокі выбор. Т.(у Берасці): 24-54-56 (Сяргак)

Беларускія незалежныя часопісы й кнігі ў Барысаве! Паштый альбо, у межах гораду, непасрэдна. 222120, г.Барысав-1, а/c 714

Аўдый, відэа, паштоўкі і інш. — фольк, фольк-рок, паст-фольк, сярэднявечча, рыцарства. Т.: 220-68-74

20.00 КЛУБ «БІГАТРАС» (пр. СКАРНЫ, 25)

20.00

13

застольны альбом

КРАМБАМБУЛЯ

**шоў-канцэрт,
конкурсы,
прызы,
здымкі кліпу**

3 твайм чэзелам!

2002

дзя в а р т а б ы ц ь Чытаем Купалу

У чацвяртагі ў Менску слыбы КХП БНФ ладзіць літаратурны чытаныні. Яны прысьвячаныя 120-годдзю з Дня нараджэння Янкі Купалы і адбываюцца ў сквэры каля помніка паэту а 17.30. Чытаныне вершаў чаргуюцца з выкананнем патрыятычных ды лірyczных песен, кшталту "Не загаснуч зоркі ў небе", "Зорка Венэра", "Пагоня", "Мы выйдзем шчыльнымі радамі", "Не сумуй па мне, старая" ды інш. Пры канцы абавязковы спявачыя гімн "Магутны Божа".

о temporā, o mōva!

ПАСТАНОВА

2 лістапада 2001 года

г. Мінск
Суд па адміністрацыйным справам і выкананчэнні вырадам суда Маскоўскага раёна г. Мінска Анатольевіч Д.Б. разгледзе метраполіты, паступуя ў адміністрацыйную УУС з апеліяцыяй Маскоўскага раёна на: Рубінчык Уладзіміра Павеліча

26.09.1977 года народжэння

працоўнічага з Федэратыўным інстытутам вышэйшай школы ЕДУ

прадзяржаўчага па адрасу: г. Мінск, вул. Калючкава, 34-14.

Раней да адміністрацыйнай адказнасці па артыкулу 107 КоАП РБ не прызначалася, не судзілася.

УСТАНАВІВ:

26 кастрычніка 2001 года ў 17 гадз. 00 хвілін грамадзянін Рубінчык Уладзімір Павеліч з пасыпай познагороды заслугамі ў сферы науки і культуры, які падзяліўся з апеліяцыяй

на судовы пасуд ізложыў познагороды

загадаў, што шэсць не ўвогуле.

Разгледзе метраполіты справы, суд прыходзіць да вываду, што чыгнадзячы на непрынадлежнасці сваіх він, він прэзідэнтамі спадары падцердзявае свядомыя показанні і метраполіты спадары

Па падставе вышэйшадзяржнага, дзяліцічаў у учынках пра

Рубінчык Уладзіміра Павеліча здзяйнічылі адміністрацыйнага

правадарызвізіні, прадзялічанага ч.1 арт. 167 КоАП РБ, суд прыняў да uses

адміністрацыйнай адказнасці па арт. 167 КоАП РБ.

Крупчыч арт. 262 КоАП РБ.

ВЫЗНАЧАЎ:

Прыгніць працоўніка Рубінчыка Уладзіміра Павеліча з адміністраціўнай артыкулу на 3 сутак. Тэрмін артыкулу лічыць з момента змяншэння ў АСПР.

Пастарава канчатковая і абсіжджэнне не падлягае. З'яўлінца выкананчэнні документам.

Суд па адміністрацыйным справам

1 звычайным вырадам

Г. Рубінчык Уладзімір Павеліч

Г. Рубінчык Уладзімір Павелі